בעזהשי"ת

סֵפֶר

עֲצָתוֹ אֱמוּנָה

אִידִישׁ

פָּרָשַׁת שְׁמוֹת

תשע"ח

היכל הקודש

הכתובת להשיג את הספר הקדוש הזה וכל ספרי
אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע וספרי תלמידיו הקדושים

To obtain this and other Breslov publications:

היכל הקודש וויליאמסבורג
Heichal Hakodesh Williamsburg
27 Skillman Street
718-384-1652

היכל הקודש בארא פארק
Heichal Hakodesh Boro Park
1011 41 Street
718-384-1652

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh Kiryas Joel
8 Hayes Ct.
845-467-5299

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh Kiryas Joel
8 Premishlan Way.
845-243-0563

היכל הקודש בלומינגראוו
Heichal Hakodesh Bloominggrove
24 Merriewold Ln S
845-379-1161

היכל הקודש מאנסי
Heichal Hakodesh Monsey
32 Dolson Rd.
347-733-7551

בארץ ישראל
מוסדות "היכל הקודש" חסידי ברסלב
שע"י עמותת "ישמח צדיק-קהילת ברסלב בגליל"
בהתייסדות ע"י כ"ק מוהרא"ש זצוק"ל
רחוב רבי נחמן מברסלב 1 ת.ד. 421 יבנאל 15225
טלפון רב קווי 04-6708356
פקס: 04-6708359

Visit Our Web Site:

www.breslevcenter.com

לשמוע השיעורים 212-444-9191

Find our entire book selection at: amazon.com

To donate and/or sponsor one of our books please call: 845-248-1651

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת שמות, י"ג טבת, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

היינט הייבן זיך אן די הייליגע טעג פון שובבי"ם, וואס דער אר"י הקדוש שרייבט (שער רוח הקודש, תיקון כז) אז אין די טעג פון שובבי"ם קען מען פאררעכטן אלעס וואס מען האט פוגם געווען; דערפאר דארפן מיר אין די טעג תשובה טון אויף וואס מיר האבן פוגם געווען אין אונזער לעבן.

דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן חלק ב', סימן עג): "מִי שֶׁרוֹצֶה לִזְכּוֹת לִתְשׁוּבָה, יִהְיֶה רָגִיל בַּאֲמִירַת תְּהִלִּים, כִּי אֲמִירַת תְּהִלִּים מְסֻגָּל לִתְשׁוּבָה וכו'. וְהִנֵּה, הַכֹּל חֲפֵצִים לְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ, וְאַף עַל פִּי כֵן לָאו כָּל אָדָם זוֹכֶה לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, כִּי יֵשׁ אֶחָד שֶׁאֵין לוֹ הִתְעוֹרְרוּת כְּלָל לִתְשׁוּבָה", ווער עס וויל זוכה זיין תשובה צו טון, זאל זאגן תהלים; יעדער איד וויל זיין אן ערליכער איד און טון דעם ווילן פונעם אייבערשטן, אבער נישט יעדער איז זוכה אויסצופירן זיין ווילן אויף למעשה, ווייל ער האט בכלל נישט קיין שום התעוררות תשובה צו טון, "וַאֲפִילוּ מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ הִתְעוֹרְרוּת לִתְשׁוּבָה, אֵינוֹ זוֹכֶה לְהַגִּיעַ אֶל הָאוֹת וְהַשַּׁעַר שֶׁל תְּשׁוּבָה הַשַּׁיָּךְ לוֹ", און אפילו איינער וואס האט שוין יא אן התעוררות תשובה צו טון, ווייסט ער נישט וואס ער זאל טון דאס צו קענען אויספירן, "וַאֲפִילוּ אִם מַגִּיעַ לְשָׁם, יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁהַשַּׁעַר שֶׁל תְּשׁוּבָה סָגוּר, וּמֵחֲמַת כָּל זֶה אֵין הָאָדָם זוֹכֶה לִתְשׁוּבָה", און אפילו איינער וואס וואס האט יא אן התעוררות תשובה צו טון, און ער ווייסט וואס מען דארף טון צו ווערן אן ערליכער איד, דארף ער נאך אויך זוכה זיין צו טון און נישט ווערן צעבראכן וכו' וכו', דערפאר איז נישט יעדער זוכה תשובה צו טון, "וְעַל יְדֵי אֲמִירַת תְּהִלִּים, אֲפִילּוּ מִי שֶׁאֵין לוֹ שׁוּם הִתְעוֹרְרוּת לִתְשׁוּבָה, הוּא מִתְעוֹרֵר לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה", פירט דער רבי אויס; אז א מענטש איז זוכה און ער זאגט תהלים, אפילו ער האט נישט קיין שום התעוררות, ווערט ער אבער נתעורר תשובה צו טון דורך דעם, "וְגַם זוֹכֶה עַל יְדֵי תְּהִלִּים לְהַגִּיעַ אֶל הַשַּׁעַר וְאוֹת הַשַּׁיָּךְ לוֹ, וְלִפְתֹּחַ הַשַּׁעַר; נִמְצָא שֶׁזּוֹכֶה עַל יְדֵי תְּהִלִּים לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה", און ער קען אנגיין מיט א מורא'דיגע שטארקייט וכו', ביז ער איז זוכה תשובה צו טון און ווערן אן ערליכער איד.

דערפאר בעט איך דיר זייער, הייב אן זאגן אביסל תהלים יעדן טאג, וועסטו זוכה זיין צו פאררעכטן אלעס. תשובה איז נישט פאסטן, תשובה איז נישט סיגופים, תשובה איז צוריק קומען צום אייבערשטן; תשובה איז צו זאגן פארן אייבערשטן: **"רבונו של עולם, איך הייב אן פון יעצט צו זיין אן ערליכער איד, איך הייב אן פון היינט צו גיין אין שול דאווענען, העלף מיר אייבערשטער איך זאל האבן כח זיך צו שטארקן אויף מיין יצר הרע".**

אויך זאלסטו פארציילן פארן אייבערשטן אלעס וואס דו טוסט, און ווי שטארק דו ווילסט זיין אן ערליכער איד אבער עס גייט דיר נישט; פארצייל פארן אייבערשטן ווי דער יצר הרעווארפט דיר אראפ אין נארישקייטן און דו קענסט זיך נישט קיין עצה געבן.

זיי זיך מתודה פארן אייבערשטן בפרטי פרטיות אויף אלעס וואס דו האסט געטון אין דיין לעבן; געדענק וואס דער הייליגער רמב"ם שרייבט (פרק א' מהלכות תשובה, הלכה א') "וְכָל הַמַּרְבֶּה לְהִתְוַדּוֹת, וּמַאֲרִיךְ בְּעִנְיָן זֶה, הֲרֵי זֶה מְשֻׁבָּח", ווי מער מען איז זיך מתודה - איז מען געלויבט; ווי מער א מענטש פארציילט פארן אייבערשטן זיינע שלעכטע מעשים, ווערט ער אלץ נענטער צו די קדושה.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת שמות, י"ג טבת, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

איך פריי מיך זייער אז דו האסט מיר שוין באשטעלט טיקעטס צו פארן קיין אומאן צום הייליגן רבי'ן אויף קומענדיגע ראש השנה שנת תשע"ט לפ"ק. דעם קומענדיגן יאר דארף מען שוין פארן מיטוואך פרשת נצבים, ווייל ראש השנה געפאלט אויס מאנטאג און דינסטאג, דארף מען שוין זיין אין אומאן נאך פאר שבת.

ביי אונז איז ממש מקוים געווארן וואס דער רבי זאגט: "גלייך נאך ראש השנה בייג איך צו מיינע אויערן צו הערן ווי דער שמש קלאפט שוין אויפצואוועקן צו סליחות"; מען קויפט שוין דעם טיקעט אנהייב יאר פארן קומענדיגן יאר; מיר פאלגן דעם רבי'ן בתמימות ובפשיטות און מיר קומען קיין אומאן אזוי ווי ער האט אונז געהייסן, אפילו עס איז שווער - יעדער מיט זיינע שוועריקייטן, דאך פאלגן מיר דעם רבי'ן אן קיין דריידליך וכו'.

געב איבער פאר אלע בחורים ווען איך פאר, ווייל איך וויל זייער שטארק פארן צוזאמען מיט זיי; איך דארף דיר נישט זאגן ווי מען דארף אכטונג געבן אויפן וועג, ווייל חכמינו זכרונם לברכה זאגן (ירושלמי ברכות, פרק ד, הלכה ד): "כָּל הַדְּרָכִים בְּחֶזְקַת סַכָּנָה", אלע וועגן זענען בחזקת סכנה - בגשמיות, ווער רעדט נאך אז מען דארף אכטונג געבן פון די רוחניות'דיגע סכנה; מען זאל האבן ריינע אויגן אויפן וועג, נישט צו קוקן מאוויס השם ישמרינו, און אז מען פארט צוזאמען איז מען אפגעהיטן.
~~~~~~~~~~

ווען מען פארט צום הייליגן רבי׳ן דארף מען פארן מיט יראת שמים בקדושה ובטהרה, און דוקא דעמאלט פארלייגט זיך דער יצר הרע אז מען זאל נכשל ווערן מיט הסתכלות רעות.

געדענק וואס איך זאג דיר: ״אליינס - בלאנדזשעט מען״; חכמינו זכרונם לברכה זאגן (אבות ב, יג): ״אַל תְּהִי רָשָׁע בִּפְנֵי עַצְמְךָ״, זאגט ר׳ נתן, אפילו א מענטש זעט אז ער טויג נישט, ער פירט זיך נישט אויף ווי עס דארף צו זיין, זאל ער נישט זיין איינער אליין, נאר ער זאל זיך האלטן מיט ערליכע אידן, ווייל אליין איז זייער ביטער.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~

בעזרת ה׳ יתברך - יום ב׳ פרשת שמות, י״ד טבת, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד מיין טייערער חבר ... נרו יאיר

א גרויסן יישר כח פארן מנדב זיין די סעודה ביי ר׳ נתן׳ס יארצייט.

וויפיל דארפן מיר דאנקען דעם אייבערשטן אויף די חסד אז מיר ווייסן פון הייליגן רבי׳ן; דער רבי לערנט מיט אונז אזעלכע שיינע עצות אין לעבן, און צו לעבן מיטן תכלית, אזוי ווי דער בעל תפילה פלעגט זאגן (ספורי מעשיות, מעשה יב): ״עס איז נישט דא קיין אנדערע תכלית אויף דער וועלט, נאר צו דינען דעם אייבערשטן״.

מען האט אמאל געפרעגט ר׳ נתן צי ער איז דער בעל תפילה פון וועם דער רבי רעדט ביי די מעשה פונעם בעל תפילה, ווייל דער רבי דערציילט דארט, אז דער בעל תפילה האט ארויס געגעבן ספרים פון תפילות און דאס געגעבן פאר זיינע לייט אז זיי זאלן מתפלל זיין אין דעם, און ר׳ נתן האט דאך ארויס געגעבן דעם ספר ״ליקוטי תפילות״; האט ר׳ נתן אויף דעם געענטפערט: ״דער רבי איז דער בעל תפילה, און איך בין דער מליץ״, ווייל ר׳ נתן האט מלמד זכות געווען אויף יעדן איינעם, אפילו אויף דעם ערגסטן מענטש.

ר׳ נתן האט זיך אמאל אפגעשטעלט פאר ער איז אריין אין רבינ׳ס שטוב און געזאגט: ״וַאֲנִי - איך ווייס דאך ווער איך בין, איך ווייס אז איך האב נישט קיין זכות אז איך זאל זיין מקורב צום הייליגן רבי׳ן, אויב אזוי פארוואס האב איך זוכה געווען צו וויסן פון רבי׳ן? נאר וואס דען, בְּרֹב חַסְדְּךָ - מיט דיין גרויסן חסד האסטו מיר געהאלפן באשעפער, אז אָבוֹא בֵיתֶךָ, אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל הֵיכַל קָדְשְׁךָ״.
~~~~~~~~~~

דאס דארפן מיר אויך זאגן פארן אייבערשטן: "וַאֲנִי, וואס האב איך זוכה געווען צו קומען צו אזא רבי, וואס האב איך געטון מער ווי א צווייטן אז איך בין מקורב געווארן צום רבי'ן, און אז איך בין נישט קיין מתנגד - ה' ירחם - אויף אזא רבי? נאר בְּרֹב חַסְדְּךָ - מיט דיין גרויס חסד האסטו מיר געהאלפן, אז אָבוֹא בֵיתֶךָ, אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל הֵיכַל קָדְשְׁךָ".

דער רבי לערנט מיט אונז ווי אזוי אנצוגיין אין לעבן און זיך נישט פארלירן, אפילו עס גייט אריבער שווערע ביטערע נסיונות וכו' זאלן מיר זיין שטארק מיט אמונה אינעם אייבערשטן און נישט האבן קיין קשיות אויפן אייבערשטן.

דער רבי האט אמאל געזאגט פאר ר' נתן (שיחות הר"ן, סימן רעט): "אז עס איז גאר ביטער איז מען זיך אינגאנצן מבטל", האט ר' נתן געפרעגט דעם רבי'ן: "אֵיךְ מְבַטְּלִין עַצְמוֹ?" ווי אזוי איז מען זיך מבטל? האט אים דער רבי געזאגט: "מען פארמאכט זיך די מויל און די אויגן - דאס איז ביטול", דאס הייסט, מען פרעגט נישט קיין קשיות, מען טראכט נישט אנקעגן די אמונה; דאס זענען די לימודים וואס דער רבי לערנט מיט אונז.

דער אייבערשטער זאל דיר געבן שפע ברכה והצלחה און זאלסט ווייטער קענען פארשפרייטן דעם הייליגן רבינ'ס עצות אויף די וועלט, אמן.

...

~~~~~~~~~~~

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת שמות, י"ד טבת, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

מיר שטייען יעצט אין די ימי השובבי"ם, וואס דער הייליגער אריז"ל זאגט (שער רוח הקודש, תיקון כז) אז די טעג זענען זייער מסוגל תשובה צו טון און זיך צוריק קערן צום אייבערשטן, אפילו ווען מען איז אראפ געפאלן אין די עבירה פון פגם הברית - הוצאת זרע לבטלה רחמנא לצלן.

אין זוהר הקדוש שטייט (פרשת ויחי, ריט:): ווער עס איז פוגם בפגם הברית, רחמנא לצלן, העלפט נישט קיין תשובה; זאגט דער רבי (שיחות הר"ן, סימן עא): "שֶׁבְּזֶה הַמַּאֲמָר זוֹהַר אֵין שׁוּם אָדָם מֵבִין הַפְּשָׁט, רַק הוּא לְבַד", אין דעם שטיקל זוהר פארשטייט נישט קיינער פשט, נאר ער, "וְהַכְּלָל, שֶׁבֶּאֱמֶת מוֹעִיל תְּשׁוּבָה בְּוַדַּאי עַל חֵטְא זֶה, אֲפִילּוּ אִם הִרְבָּה לִפְשֹׁעַ, חַס וְשָׁלוֹם" און עס העלפט יא תשובה.

פרעגט ר' נתן (ליקוטי הלכות תפילין, הלכה ד, אות ד): ווי אזוי קען זיין אזא זאך אז דער זוהר הקדוש זאגט אז א מענטש איז פוגם בברית העלפט נישט קיין תשובה, און דער רבי זאגט אז עס העלפט יא תשובה? זאגט ר' נתן זייער א חשוב'ע נקודה, וואס דאס איז
~~~~~~~~~~~

זייער וויכטיג צו וויסן אין לעבן, אז באמת העלפט תשובה אויף יעדע עבירה, נאר וויבאלד די עבירה פון פגם הברית איז זייער א גרויסע עבירה, ווייל ווען א מענטש איז פוגם רייסט ער זיך אפ פונעם אייבערשטן, דערפאר, ווען דער מענטש וויל תשובה טון, דארף ער אריבער גיין דעם נסיון, ער דארף הערן ווי מען זאגט אים: "דו קענסט שוין נישט תשובה טון!" אויב האט ער שכל און ער זאגט: "איך גיי נישט אוועק פונעם אייבערשטן אויף קיין שום פאל; איך נעם זיך פאר מער נישט צו זינדיגן, נישט קיין חילוק צי איך וועל יא ווערן א צדיק צי נישט, נישט קיין חילוק צי איך וועל מיר דארפן מיין גאנץ לעבן מוטשען", און ער פאלגט דעם רבי'ן; ער נעמט א משניות און הייבט אן זאגן פרקים משניות, ער נעמט א גמרא און ער הייבט אן זאגן דפים גמרא, ער איז זיך מתבודד, און ער גייט ארום פרייליך. סיי ער אליין איז פרייליך און ער מאכט פרייליך זיין ווייב, אזא איינער וועט זוכה זיין צו תשובה טון. אבער איינער וואס האט נישט קיין שכל, נעמט דאס אן בפשטות, און זאגט: "איך קען שוין נישט תשובה טון, איך בין דערנאך".

דערפאר בעט איך דיר טייערער ברודער, לאמיר מאכן א נייע התחלה, לאמיר זיך באנייען; דער רבי האט פאר אונז עצות ווי אזוי מיר קענען ארויס קריכן פון אונזער בלאטע. דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן חלק א', סימן יא): ווען משה רבינו איז געקומען צו פרעה בעטן ער זאל ארויס שיקן די אידן פון מצרים ווייל דער אייבערשטער וויל זיי געבן די תורה ביים בארג סיני, האבן אים די כישוף מאכער'ס געפרעגט: "תֶּבֶן אַתָּה מַכְנִיס לַעֲפָרַיִם?" דו ווילסט נעמען אידן וואס זענען עֲפָרַיִם אזוי ווי ערד - אויף זייער א נידעריגע מדריגה, און אין זיי ווילסטו אריין ברענגען 'תֶּבֶן' - געטליכקייט?! האט זיי משה רבינו געענטפערט: "אָמְרֵי אֱנָשֵׁי: לְמָתָא יַרְקָא, יַרְקָא שְׁקֵל", ער האט זיי געזאגט: "יא, מען קען נעמען א מענטש, אפילו ער איז טיף אין דער ערד; ער ליגט אין בלאטע, ער איז נעבעך אריין געפאלן אין גראבע עבירות, ער איז באמת א שטיק 'עָפָר', און אים צו ברענגען צו די גרעסטע מדריגות", אויב וועט דער מענטש אנהייבן זאגן די ווערטער פון די הייליגע תורה, "אָמְרֵי אֱנָשֵׁי" - זאגן און זאגן בלעטער גמרא, זאגן פרקים משניות, וועט ער זוכה זיין תשובה צו טון, "יַרְקָא" איז א לשון פון תשובה, עיין שם.

איך בעט דיר זייער דו זאלסט זיך מאכן א שיעור אין גמרא, דאס וועט דיר ברענגען נאנט צום אייבערשטן; געדענק וואס דער רבי שרייבט פאר זיין איידעם: "בִּקַּשְׁתִּי מֵאֲהוּבִי חֲתָנִי, שֶׁתִּלְמַד בְּכָל יוֹם שִׁיעוּר גְּמָרָא וּפוֹסֵק, שֶׁלֹּא תַּעֲשֶׂה חַס וְשָׁלוֹם מְטָפֵל עִיקָר, רַק אֶת הָאֱלֹקִים יְרָא וְכוּ', כִּי זֶה כָּל הָאָדָם", זעט מען וואס דער רבי האט געוואלט - נאר תורה ותפילה ויראת שמים.

עס איז באוואוסט אז דער רבי האט געזאגט: "איך האב גענומען דאס גוטס פון די חסידים און דאס גוטס פון די ליטווישע"; ביי חסידים איז דער עיקר 'תפילה' און ביי די ליטווישע איז דער עיקר 'תורה', און דער רבי האט גענומען ביידע. ווייל ביים רבי'ן איז געווען דער עיקר תורה ותפילה, אזוי ווי דער רבי האט געזאגט (שיחות הר"ן, סימן רפז): "מַה יֵּשׁ לְהָאָדָם לַעֲשׂוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם?" וואס האט א מענטש צו טון אויף דער וועלט? "אֵין צָרִיךְ כִּי אִם לְהִתְפַּלֵּל, וְלִלְמֹד, וּלְהִתְפַּלֵּל", נאר דאווענען און לערנען און דאווענען.

וואס זאל איך דיר זאגן, עס איז נישט דא עפעס בעסערס ווי דעם 'דרך הלימוד'; א מענטש וואס זוכט חיות, איינער וואס זוכט צו האבן א טעם אין לעבן, א געשמאק אינעם טאג טעגליכע לעבן, זאל פאלגן דעם רבי'ן און לערנען אויפן סדר דרך הלימוד (שיחות הר"ן, סימן עו).

היינט זענען מיר מסיים ירושלמי מסכת בבא מציעא, מארגן הייבן מיר אן ירושלמי מסכת בבא בתרא; וואויל איז פאר דעם מענטש וואס לאזט זיך נישט נארן און לעבט מיט א תכלית, ער טראכט שטענדיג אז איין טאג וועלן מיר אלעס איבער לאזן און מיר וועלן בלייבן אליינס אין בית החיים. אלע חברים וועלן אהיים גיין נאך די לוי', די משפחה וועט נאך יא צוריק קומען אפאר מאל וכו', אבער מען בלייבט אליין אין פעלד, מען נעמט גארנישט מיט, נאר די דפים גמרא, די פרקים משניות, די קאפיטלעך תהילים און מעשים טובים וואס מען האט אריינגעכאפט.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~~

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת שמות, ט"ו טבת, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

איך בעט דיר זייער מיין ליבער תלמיד, לערן דעם דף גמרא יעדן טאג; אז דו וועסט לערנען גמרא וועסטו האבן א גוט לעבן.

עס איז נישט דא קיין אנדערע עצה ווי אזוי צו לעבן א גוט לעבן, נאר אז מען לערנט תורה; אפילו אז דו ביסט פארמאטערט, דו ארבעטסט זייער שווער און דו האסט נישט קיין קאפ צו פארשטיין די גמרא, דאך זאלסטו זאגן די ווערטער פון די גמרא, אזוי ווי דער רבי זאגט (שיחות הר"ן, סימן עו): "אפילו מען פארשטייט נישט וואס מען לערנט, דאך הייסט דאס געלערנט".
~~~~~~~~~~~

אפילו אלע לאכן פונעם סדר דרך הלימוד, דארפסטו שטענדיג געדענקען אז "לאכן, לאכט דער וואס לאכט ביים סוף"; ווען עס וועט קומען דעם לעצטן טאג פונעם לעבן, דעמאלט וועט מען זען דאס שיינקייט פון די וואס האבן אנגענומען דעם רבינ׳ס ווערטער בתמימות ובפשיטות.

געדענק אז מיר זענען נישט דא אויף דער וועלט אויף שטענדיג, מיר זענען בלויז דא אזוי ווי א גאסט; פונקט ווי א גאסט, ווען ער קומט צו יענעם איינשטיין, זוכט ער נישט צו קאמאנדעווען וכו׳, נאר ער זיצט רואיג און איינגעלייגט וכו׳, דאס זעלבע זאלסטו געדענקען אז דער וועלט איז נישט אונזער. דער אייבערשטער נעמט שוין קער פון אלע פראבלעמען, דו זע נאר וואס דו קענסט צוגעבן פאר די וועלט; העלפן אידן, טון חסד מיט א צווייטן, געבן א גוט ווארט פאר א צווייטן, דעמאלט וועסטו האבן כל טוב.

איך דארף אריין לויפן צו די בחורים, זיי ווארטן אויף מיר.

הצלחה רבה.

...

~~~~~~~~~~

בעזרת ה׳ יתברך - יום ד׳ פרשת שמות, ט״ז טבת, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

עס איז זייער וויכטיג צו רופן די עלטערן יעדן טאג; אסאך מאל קען אריבערגיין א גאנצע וואך וואס מען רעדט נישט מיט די עלטערן, דאס קומט בלויז ווייל מען ווייסט נישט דאס גרויסקייט פון די מצוה.

מוהרא״ש פלעגט יעדן טאג אנרופן זיין טאטע גלייך נאכן דאווענען, דאס איז געווען ביי מוהרא״ש די ערשטע זאך.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (תנא דבי אליהו רבה, א): "דֶּרֶךְ אֶרֶץ קָדְמָה לַתּוֹרָה", די ערשטע זאך איז דרך ארץ און מידות טובות, בפרט אין רבינ׳ס חדר; אזוי ווי דער רבי האט געזאגט: "ווען קעניגן וואלטן געוואוסט וואסערע דרך ארץ איך לערן אויס פאר מיינע תלמידים, וואלטן זיי געשיקט זייערע קינדער צו מיר איך זאל זיי אויסלערנען דרך ארץ".

ווען מענטשן זאלן ווען וויסן וואסערע חשוב׳ע און געוואלדיגע מצוה כיבוד אב ואם איז, וואלט מען מער נזהר געווען אין דעם; עס נעמט נישט לאנג דאס צו מקיים
~~~~~~~~~~

זיין, מען רופט אן די עלטערן און מען רעדט מיט זיי אינגאנצן אפאר מינוט, מען פרעגט זיך נאך ווי אזוי זיי שפירן זיך וכו', און מען האט זיך איינגעקויפט די גרעסטע מצוה.

דערפאר בעט איך דיר זייער שטארק אז דו זאלסט זיך מאכן א קביעות יעדן טאג צו רופן דיינע עלטערן, אפילו עס זעט אויס אז זיי דארפן דאס נישט, דאך זאלסטו דאס טון.

מוהרא"ש האט מיר געזאגט כמה פעמים אז איך זאל רעדן צו די בחורים יעדן טאג פון "כיבוד אב ואם"; איך זאל זאגן פאר די בחורים אז ווי אזוי זיי וועלן זיך אויפפירן צו זייערע עלטערן, אזוי וועלן זייערע קינדער זיך פירן מיט זיי - מיט פראצענט.

אז מיר זענען ביים הייליגן רבי'ן דארפן מיר פאלגן דעם רבי'ן, אזוי ווי ר' נתן האט געזאגט פאר זיין תלמיד ר' נחמן טולטשינער: "פארוואס קומסטו צו א רבי, אז דו פאלגסט אים נישט?!" די מעשה האט זיך אפגעשפילט ווען ר' נתן איז אמאל געגאנגען צום רבינ'ס ציון אין באגלייטונג פון ר' נחמן טולטשינער, אויפן וועג צום ציון האט זיך צעריסן די רעקל פון ר' נחמן טולטשינער, האט אים ר' נתן געזאגט: "גיי פארעכט דיר דיין רעקל, ווייל דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קכז): מען דארף אכטונג געבן אויף די בגדים, אז זיי זאלן נישט זיין צעריסן", אבער ר' נחמן טולטשינער האט זייער שטארק געוואלט זען ווי ר' נתן גייט צום ציון, איז ער ווייטער מיטגעגאנגען מיט ר' נתן, דעמאלט האט אים ר' נתן געזאגט די ווערטער: "פארוואס קומסטו צו א רבי, אז דו פאלגסט נישט דעם רבי'ן?!"

דאס זעלבע זאג איך דיר: "פארוואס קומסטו צום רבי'ן, אז דו פאלגסט נישט דעם רבי'ן?!" רוף אן דיינע עלטערן און שמועס מיט זיי, אזוי אויך זאלסטו זען אריבער צו גיין צו זיי מפעם לפעם, וועט דיר גוט זיין בזה ובבא.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~~

בעזרת ה' יתברך - ערב שבת קודש פרשת שמות, י"ח טבת, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

איך בעט דיר נאכאמאל, געדענק וואס מוהרא"ש פלעגט שטענדיג חזר'ן מיט אונז: "זיי קלוג, נישט גערעכט"; עס איז א שאד זיך צו קריגן מיט א צווייטן, בפרט אין שטוב מיט די אייגענע ווייב. ווען מען קריגט זיך, גייט יעדער ארויס מיט שאדן. אלע ליידן;
~~~~~~~~~~~

די קינדער, די ווייב, און מען ליידט אליינס אויך, ווייל מחלוקת און קריגערייען ברענגט נישט קיין שום גוטס.

עס טוט מיר זייער וויי צו הערן ווי מענטשן ליידן אין זייער לעבן זייער פיל צער און עגמת נפש, בשעת וואס דער מענטש אליינס ברענגט דאס אויף זיך. שלמה המלך זאגט (משלי כא, כג): "שֹׁמֵר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ, שֹׁמֵר מִצָּרוֹת נַפְשׁוֹ", ווען מען געבט זיך אכטונג וואס מען רעדט, ווערט מען געראטעוועט פון אלע צרות. ווייל אלע צרות וואס גייט אריבער אויפן מענטש איז ווייל ער היט זיך נישט זיין דיבור; ער רעדט נישט שיין צו זיין ווייב, ער רעדט נישט שיין צו זיינע קינדער, און צו חברים. אזוי ווי עס שטייט (קהלת ו, ז): "כָּל עֲמַל הָאָדָם לְפִיהוּ", זאגט דער זוהר הקדוש (שמיני מב.): "בְּגִין פִּיהוּ דְּלָא נָטַר לֵיהּ", אלע פראבלעמען קומען ווייל מען היט נישט דעם דיבור.

איך בעט דיר זייער מיין ליבער ..., געב אכטונג ווי אזוי דו רעדסט צו דיין ווייב, רעד נאר שיינע ווערטער, זיסע ווערטער, ווארימע ווערטער, וועסטו מאכן אז די שכינה זאל רוען ביי דיר אין שטוב, און ענק וועלן זיין געבענטשט מיט אלע ברכות.

דער רבי זאגט (ספר המידות, אות שלום, סימן יח): "הַבְּרָכָה בָּא עַל יְדֵי שָׁלוֹם", דורך שלום איז מען זוכה צו אלע ברכות; ווארט נישט אז דיין ווייב זאל דיר איבערבעטן, נאר דו לויף נאך די שלום, אזוי ווי עס שטייט (תהלים לד, טו): "בַּקֵּשׁ שָׁלוֹם וְרָדְפֵהוּ", וועסטו זוכה זיין צו אלע ישועות.

געדענק וואס דער רבי זאגט (ספר המידות, אות מריבה, סימן סו): "בְּמָקוֹם מְרִיבָה שָׁם הַשָּׂטָן", דארט וואו מען קריגט זיך דארט איז דער שטן; דאס איז זיין זאך - וואו מען קען מאכן מחלוקת. דערפאר דארף מען אנטלויפן פון מחלוקת ווי פון פייער, בפרט ווען דער יצר הרע קומט מיט א שלייער פון 'לשם שמים', דאס איז זייער מסוכן; אזוי כאפט ער אריין אפילו ערליכע אידן אין מחלוקת, ווייל ווען דער שטן זעט אן ערליכע חבורה, אדער א ערליכע משפחה, וואס פירן זיך בדרך התורה, זיי זענען ווייט פון עבירות, און ער פראבירט מיט אלע וועגן זיי צו בייקומען, אבער ער קען זיי נישט בייקומען, קומט ער צו זיי מיט א פרומע שלייער און דרייט זיי אריין אין א מחלוקה, און עס לאזט זיך נישט גוט אויס.

חכמינו זכרונם לברכה רעכענען אויס דאס גרויסקייט פון זיין בשלום (דרך ארץ זוטא, פרק השלום), און ווי דער אייבערשטער האט פיינט מחלוקת; אבער דער ס"מ זוכט נאר ווי ער קען אריינשלעפן א מענטש אין א מחלוקה, וואס דאס איז די ערגסטע זאך ביים אייבערשטן.

יעצט ווען עס קומט שבת דארפסטו פרובירן מיט אלע כוחות צו זיין א ווּתרן אין שטוב, זאלסט נאכגעבן פאר דיין ווייב און איר איבערבעטן, ווייל עס איז א שאד זאלסט ליידן דיין גאנץ לעבן צוליב דעם וואס דו ווילסט שטענדיג זיין גערעכט; געדענק דעם ווארט פון מוהרא"ש: "זיי קלוג, נישט גערעכט". זוך נישט אויסצופירן, זיך נישט אויפצואווייזן אז דו ביסט גערעכט.

איך האף אז דו וועסט אננעמען מיינע ווערטער; איך וויל גארנישט פון דיר, נאר אז דו זאלסט לעבן א גוט לעבן.

א גוט שבת.

...

~~~~~~~~~~~
~~~~~~~~~~~

~~~ שאלות ותשובות ~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

אזוי ווי איך שער אי"ה אפ מיין אינגל די קומענדיגע וואך, האב איך געוואלט פרעגן וואס עס זענען די מנהגים ביים אפשערן.

א גרויסן יישר כח

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום א׳ פרשת שמות, י״ג טבת, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד מיין טייערער ... נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

האסט מיר געבעטן איך זאל דיר שרייבן הנהגות, וואס מען טוט אינעם טאג וואס מען שערט אפ א קינד ביי די דריי יאר.

מען פירט זיך אז דער קינד זאל נישט קוקן אויף קיין גוים אינעם טאג וואס ער ווערט דריי יאר, דערפאר ווען מען טראגט אים ארויס פון שטוב צו גיין אין חדר וויקלט מען אים ארום מיט א טלית, כדי ער זאל נישט קוקן אויף קיין גוים.

מען פירט זיך צו גיין אין חדר; דער מלמד זאגט מיטן קינד א - ב, און נאכדעם שמירט דער מלמד אן די א-ב מיט האניג, און דאס קינד לעקט אפ די האניג פון די א - ב.

דער עיקר דארף מען אסאך בעטן דעם אייבערשטן אז זֶה הַקָּטָן גָּדוֹל יִהְיֶ׳, ער זאל אויסוואקסן אן ערליכער איד.

עס איז געווען א ברסלב׳ער חסיד וואס האט זייער מצליח געווען מיט אלע זיינע קינדער, ווען מען האט אים געפרעגט: ״ווי אזוי האסטו זוכה געווען אז אלע דיינע קינדער זענען ערליכע אידן?״ האט ער געענטפערט: ״וואס מיינט איר, איך האב זיי אראפגעריסן פון בוים; איך האב אסאך טרערן פארגאסן צום אייבערשטן איך זאל זוכה זיין צו זען נחת פון זיי, איך פלעג וויינען יעדן טאג צום אייבערשטן ער זאל מיר געבן ערליכע קינדער, און דערפאר האב איך זוכה געווען צו ערליכע קינדער״.

דער אייבערשטער זאל העלפן דו זאלסט זוכה זיין צו זען אסאך נחת פון דיינע קינדער, דו מיט דיין ווייב געזונטערהייט, בזכות וואס דו דרוקסט דעם הייליגן רבינ׳ס ספרים בייטאג און ביינאכט מיט מסירות נפש.

יעצט קומען די טעג פון שובבי"ם; זע צו דרוקן די קונטרסים אויף שובבי"ם, סיי אויף לשון הקודש און אויך אויף אידיש, ווייל עס גייט אריבער זייער גרויסע נסיונות אויף בחורים און אינגעלייט, און נאר די ספרים פון הייליגן רבי'ן בלאזט אריין אין זיי א האפענונג אויף ווייטער.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

עס איז שוין צוויי יאר זייט איך און מיין ברודער הערן אויס די שיעורים יעדן טאג, עס שמעקט נישט צו שטארק פאר מיינע עלטערן, ווייל זיי ווייסן נישט וואס די שיעורים זענען, און זיי האבן געהערט אסאך לשון הרע, אבער מיר זענען זיך מחי' דערמיט, מיר שעפן דערפון אזויפיל עצות און חיזוק אין לעבן.

לעצטנס האב מען מיר אנגעהויבן אנטראגן שידוכים, אבער איך האב געזאגט פאר מיין מאמע אז איך גיי נישט חתונה האבן נאר מיט א בחור פון די ראש ישיבה'ס ישיבה, מיין מאמע האט געמיינט אז איך בין אראפ פון זינען, איך האב איר געזאגט קלאר איך גיי נישט חתונה האבן מיט א בחור וואס איז געזיצן ווי א גולם 6 יאר און ישיבה, און ער "הייסט" א גוטע בחור, און ער גייט מיך פייניגן מיין גאנץ לעבן, אדער סתם לעבן אן קיין ציל, מיין ברודער דערציילט מיר פונקטליך וואס "גוטע" בחורים טוען אין די "גוטע" ישיבה.

איך האב זייער אסאך פרענד'ס וואס האבן די פראבלעם, און די סקול ווי איך גיי ווילן זייער סאך ערליכע מיידלעך, בעיקר די תוכנ'דיגע מיידלעך, נאר חתונה האבן מיט א בחור פון אייער ישיבה אבער די עלטערן לאזן נישט. איך קען מיך נישט זעהן זיצן מיט א מאן וואס האט נישט געהאט קיין חינוך, עס טוט זייער ווי.

א גרויסן יישר כח פאר אלעס

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת שמות, י"ג טבת, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... תחי'

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

די גמרא דערציילט (מועד קטן יח:): רבא האט געהערט ווי איינער בעט דעם אייבערשטן אויף א געוויסע שידוך, האט אים רבא געזאגט: "דאס איז נישט די ריכטיגע וועג פון בעטן; מען דארף בעטן דעם אייבערשטן אז מען זאל טרעפן די ריכטיגע זיווג,
~~~~~~~~~~~

א גוטע שידוך און א גוט לעבן, נישט זיך עקשנ׳ען און בעטן דוקא אויף א געוויסע שידוך״.

דער מדרש זאגט (ויקרא רבה כט, ח): אויפן פסוק (תהלים סב, י): ״אַךְ הֶבֶל בְּנֵי אָדָם, כָּזָב בְּנֵי אִישׁ״, מען קען הערן ווי מענטשן שמועסן צווישן זיך אז דער בחור וואלט גוט געוועזן פאר די מיידל, און די מיידל וואלט גוט געווען פאר דעם בחור, אבער דער אייבערשטער לאכט פון זיי, ווייל נאך איידער זיי זענען געבוירן געווארן האט שוין דער אייבערשטער צוגעגרייט זייער שידוך.

דער רבי זאגט (ספר המדות, אות חיתון, סימן ט): ״עַל יְדֵי תְּפִלָּה יָכוֹל לְשַׁנּוֹת זִוּוּגוֹ הַנִּכְרָז בַּשָּׁמַיִם״, מיט תפילה קען מען אלעס פועל׳ן, דערפאר דארף א בחור און א מיידל אסאך בעטן דעם אייבערשטן זיי זאלן זוכה זיין צו האבן א גוטע לעבן, ווייל אן תפילה קען מען אריין פאלן מיט א שלעכטע שידוך, און זיך צאמליידן א גאנצע לעבן.

דער עיקר דארף מען קוקן אויף גוטע מידות, ווייל דער עיקר פונעם מענטש איז די מידות; יא לערנען נישט לערנען - דאס קען מען זיך טוישן. מען זעט זייער אסאך בחורים וואס האבן פלייסיג געלערנט אלץ בחור, אבער נאך די חתונה האבן זיי אינגאנצן אפגעלאזט דאס לערנען, און פארקערט אויך, איך האב שוין געזען אסאך בחורים וואס האבן נישט געלערנט אזוי פלייסיג אלץ בחור, און נאך די חתונה האבן זיי אנגעהויבן צו לערנען; זיי האבן גוט חתונה געהאט, זייערע ווייבער האבן זיי מחזק געווען צו האבן א שיעור, צו האבן א רב וכו׳, און זיי זענען אינגאנצן נתהפך געווארן לטוב. אבער מידות - דאס איז שוין עפעס אנדערש, דאס איז זייער שווער א מענטש זאל זיך טוישן; אויב האט דער בחור נישט קיין גוטע מידות, קומט ארויס דער גאנצער אמת נאכדעם וואס די שבע ברכות ענדיגט זיך, מען טרעפט זיך מיט א חיה ארויס פון ישיבה.

דערפאר דארף מען אסאך מתפלל זיין צום אייבערשטן אז מען זאל זוכה זיין צו טרעפן א בחור וואס האט גוטע מידות און פירט זיך מיט יראת שמים, און אז מען בעט, העלפט דער אייבערשטער אז מען האט חתונה מיט אן ערליכער בחור מיט גוטע מידות, און מען האט א גוט לעבן אויף דער וועלט און אויף יענע וועלט.

דאס וואס איר שרייבט אז אסאך מיידלעך פון אייער סקול ווילן חתונה האבן דוקא מיט ברסלב׳ער בחורים; דאס איז ממש א רוח הקודש פון מוהרא״ש זכרונו לברכה. ווייל ווען מיר האבן געעפענט די ישיבה פאר צען יאר צוריק שנת תשס״ט לפרט קטן, האבן שלעכטע מענטשן ארויסגעלאזט זייער א שלעכטע נאמען אויף די ישיבה (וואס מיר ליידן נאך דערפון עד היום הזה), די שלעכטע נאמען האט זיך פארשפרייט איבעראל און מיר האבן נישט געהאט קיין חתנים אין ישיבה, ווייל קיינער האט נישט

געוואלט נעמען א בחור פון ישיבה צוליב די לשון הרע וואס די בעלי מחלוקת האבן ארויסגעלאזט. ווען מען האט אנגעטראגן פאר איינעם א בחור, און יענער האט געהערט אז דער בחור לערנט אין ברסלב, האט מען גלייך אראפגעלייגט דעם טעלעפאן וכו'. איך האב גערעדט צו מוהרא"ש דערוועגן, וואס מען קען טון, וואס וועט זיין מיט שידוכים, האט מיר מוהרא"ש געזאגט: "הער וואס איך זאג דיר, און שרייב אראפ וואס איך זאג דיר; נאך אביסל וועלן אלע מיידלעך נאר וועלן בחורים פון דיין ישיבה".

בשעת מוהרא"ש האט מיר דאס געזאגט האט דאס אויסגעקוקט ווי שיינע חיזוק, איך האב געטראכט צו מיר: 'מוהרא"ש וויל מיר מחזק זיין אז איך זאל נישט זיין אזוי צעבראכן וכו', דערפאר זאגט ער מיר דאס', אבער למעשה האט זיך ארויסגעשטעלט אזוי ווי מוהרא"ש האט געזאגט; נאך א שטיק צייט האט זיך אנגעפאנגען ריקן שידוכים, און חברא חברא אית ליה, בחורים האבן אנגעפאנגען ווערן חתנים, און זייט דעמאלט האט זיך דאס נישט אפגעשטעלט.

עס האט זיך ארויסגעוויזן אז די וואס לערנען אין ברסלב, זענען צוגעגרייט פארן לעבן; זיי זענען מכבד די ווייב, זיי זענען מכבד שווער און שוויגער. די אלע אינגעלייט וואס זענען תלמידי היכל הקודש, זיי רעדן איידל, זיי קוקן נישט קיין מאוויס, זיי גייען נישט מיט חברים פארברענען די נעכט, תלמידי היכל הקודש זיצן אין שטוב מיט די ווייב וכו'.

דער אייבערשטער זאל אייך העלפן איר זאלט טרעפן אייער שידוך בקרוב און אויפשטעלן א ערליכע שטוב, אמן.

...

~~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער חשובער ראש ישיבה שליט"א,

איך האב א גרויסע פראבלעם וואס איך קען נישט ארויסגיין דערפון, יעדעס מאל ווען איך גיי אריין אין א געז סטעישאן, ציט מיך צו קויפן לאטעריס. אין איך געב אוועק א גרויס חלק פון מיין געלט פאר דעם.

יעדעס מאל טראכט איך אז יעצט וועל איך געווינען אסאך געלט און מער נישט דארפן ארבייטן שווער. און יעדעס מאל וואס איך געווין נישט, האב איך חרטה פאר'ן אויסגעבן געלט, און אזוי גייט עס יעדעס מאל.

איך זע אז דער ראש ישיבה געבט עצות אויף יעדע זאך, אפשר איז דא א גרינגע עצה פאר דעם אויך? איך ליין כמעט יעדן טאג די בריוון אויף די וועבסייט און ס'איז מיר מורא'דיג מחיה.

שלומי
~~~~~~~~~~~

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום ד׳ פרשת שמות, ט״ז טבת, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד שלומי נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

דער גאנצער שפיל פון לאטעריס איז א שטיק בלאף, זיי מאכן מען זאל געווינען דא און דארט אביסל געלט, אלץ נאר אז מענטשן זאל ווערן מער אריין געשלעפט אין דעם.

דער רבי זאגט (שיחות הר״ן, סימן רפד): דער יצר הרע מאכט אמאל איינער זאל רייך ווערן דורך עפעס א וועג וכו׳, און מען מאכט א גאנצע עסק פון דעם, אלע מענטשן רעדן פון דעם, און מען איז אים מקנא, אבער דאס איז אלעס א שפיל פונעם ס״מ צו פארדרייען דעם קאפ פון מענטשן. דער רבי פירט אויס די שיחה מיט די ווערטער: ״דער אייבערשטער זאל אונז אלע אפהיטן מיר זאלן נישט פארדרייט ווערן פון דעם״.

די אלע וואס ווערן נעבעך אריין געשלעפט אין געמבלינג, ווערן זייער גרויסע ארעמעלייט, און ביים סוף בלייבן זיי גרויסע קבצנים. קודם פארלירט מען די געלט, און נאכדעם פארלירט מען נעבעך די ווייב און קינדער.

געמבלינג איז א שרעקליכע טויט שפיל; אין אנהייב ווייזט מען פארן מענטש כאילו ער פארדינט געלט, אבער צום סוף ווערט מען נעבעך א בלוטיגער ארעמאן; עס איז א שרעקליכע מחלה וואס איינמאל מען פאלט אריין אין דעם איז זייער שווער ארויסצוקריכן דערפון. ווייל יעדעס מאל טראכט מען: ׳יעצט גיי איך פארדינען׳, ׳דאס מאל וועל איך שוין טאקע רייך ווערן׳, וואס באמת איז דאס א נעץ וואס כאפט אריין דעם מענטש טיפער און טיפער.

דו שרייבסט אז דו דארפסט אן עצה נישט צו קויפן מער קיין לאטעריס, עס זעט דיר אויס ווי דו קענסט נישט ארויסקריכן דערפון, ווייל יעדעס מאל זאגסטו צו זיך אז דו גייסט מער נישט קויפן וכו׳, אבער למעשה קויפסטו דאס ווייטער; וויסן זאלסטו אז יעדער מענטש האט א בחירה, און מען קען ארויסגיין פון יעדע שלעכטע געוואוינהייט.

א איד איז אמאל געקומען צום רבי׳ן פרעגן ווי אזוי עס קען זיין אז א מענטש האט א בחירה; אויב מען איז צוגעקלעבט צו שלעכטע מעשים ווי איז שייך צו זאגן פארן מענטש: ״דו האסט א בחירה״? עס איז דאך אומעגליך זיך אפצושיידן פון א געוואוינהייט וואס מען האט זיך צוגעוואוינט צו טון! האט אים דער רבי געזאגט (ליקוטי מוהר״ן, חלק ב׳, סימן קי): ״עס איז זייער פשוט צו פארשטיין דער ענין פון בחירה; אויב מען

וויל טוט מען עס, און אז מען וויל נישט טוט מען נישט"; שרייבט ר' נתן (שם): "איך האב מיר פארצייכנט וואס דער רבי האט אים געענפערט, ווייל זייער אסאך מענטשן זענען זיך טועה אין דעם, זיי פרעגן די קשיא: "ווי איז שייך צו זאגן אז איך האב א בחירה, ווען איך קען מיר נישט אפשיידן פון מיין געוואוינהייט וואס איך האב זיך צוגעוואוינט צו טון?" דערפאר מיינען זיי אז עס איז טאקע אומעגליך ארויסצוקריכן פון דעם, אבער באמת איז נישט אזוי, נאר יעדער מענטש האט שטענדיג א בחירה און קען אויפהערן טון שלעכטע מעשים.

בעט דעם אייבערשטן אז דו זאלסט פטור ווערן פון די מחלה; תפילה האט אזא כח אז דורך תפילה קען מען ארויסקריכן פון יעדע סארט זומפ וואו מען איז אריין געפאלן, און מיט תפילה קען מען ארויסגיין פון אלע שטארקע תאוות רעות (עדיקשאנס).

איך שרייב דיר דא א קליינע תפילה וואס דו זאלסט בעטן יעדן טאג דעם אייבערשטן, וועסטו זיכער ארויסקריכן פון דעם:

"רבונו של עולם, האב אויף מיר רחמנות, איך בין אריין געפאלן אין א משוגענע תאווה פון געמבלען, איך ווייס נישט וואס צו טון, איך קען מיר נישט זען ארויס קריכן פון דעם, איך אליין ווייס אז דאס איז נישט גוט פאר מיר, דאס נעמט מיר אוועק מיין געלט, דאס צעברעכט מיין משפחה. יעדן טאג מאך איך אפ אז איך גיי מער נישט קויפן קיין לאטעריס, אבער נאכדעם גיי איך צוריק צו מיינע אלטע מעשים. הייליגער באשעפער, העלף מיר איך זאל האבן שכל צו וויסן אז דאס איז נישט גוט פאר מיר, העלף מיר איך זאל טרעפן אן עצה ארויס צו קריכן פון די נארישע תאוה.

רבונו של עולם, העלף מיר איך זאל שטענדיג געדענקען פון דיר, איך זאל גלייבן באמונה שלימה אז געלט קומט נאר פון דיר, אזוי ווי עס שטייט (חגי ב, ח): "לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב, נְאֻם ה' צְבָאוֹת", די גאנצע געלט קומט פון דיר; העלף מיר אייבערשטער אז איך זאל מיך נישט איינרעדן פאר קיין איין רגע אז איך קען רייך ווערן פון די נארישע תאוה; העלף מיר איך זאל נישט פארגעסן פון דיר, העלף מיר איך זאל אריין כאפן יעדן טאג אפאר פרקים משניות, וואס נאר דאס וועט איבער בלייבן פון מיר, אמן".

איך האף אז דו וועסט אנעמען די ווערטער וואס איך שרייב דיר, און דו וועסט בעטן דעם אייבערשטן יעדן טאג, אזוי וועסטו זוכה זיין צו ווערן א געזונטער מענטש און טון נאר קלוגע זאכן. דו וועסט האבן שכל ענדערש צו געבן די פאר דאללער פאר דיין ווייב וכו', און עס וועט דיר גוט זיין בזה ובבא.

...

~~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

קודם כל וויל איך זיך באדאנקען פאר אייערע הערליכע שיעורים וועלכע העלפן אונז אזוי שטארק ארויס אין לעבן.

מיר האבן געוואלט פרעגן וועגן אונזער פינף יעריג אינגל. עס איז אים זייער שווער איינצוזיצן סיי אינדערהיים און סיי אין חדר, און אויך פרובירט ער צו הערשן אויף יעדן איינעם, ארייגערעכנט אויף די עלטערן. ווי אזוי קענען מיר זיך אן עצה געבן מיט אים. מיר האבן שוין פרובירט אסאך מיט גוטנס, אים צו געבן באלוינונגען און דאס גלייכן ווען ער איז וואויל, אבער גארנישט האט געהאלפן.

אויך האט ער ליב זיך צו שפילן מיט בעלי חיים, האבן מיר געוואלט פרעגן אויב ס'איז כדאי מיר זאלן אים שיקן צו א פלאץ וואו מען קען שפילן מיט בעלי חיים, ווי צום ביישפיל הינער און קאטשקעס און אזוי ווייטער.

דער אייבערשטער זאל אייך געבן כח ווייטער אנצוגיין מיט אייער הייליגע ארבעט.

מרת ...

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת שמות, י"ד טבת, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד מרת ... תחי'

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

עלטערן וואס ווילן זוכה זיין צו גוטע קינדער דארפן אסאך בעטן דעם אייבערשטן אויף דעם, גוטע קינדער קומט נישט פון זיך אליין; מען דארף אסאך בעטן דעם אייבערשטן מען זאל וויסן ווי אזוי צו מחנך זיין די קינדער, ווייל חינוך איז בכלל נישט קיין גרינגע זאך. חינוך איז זייער א שווערע עבודה, מען דארף וויסן וויפיל צו זאגן און ווי אזוי צו זאגן, ווי שטרענג דארף מען גיין וכו'; אז מען לייגט אריין כוחות אין די קינדער, און פארשטייט זיך אסאך תפילה, שניידט מען שפעטער שיינע פירות.

דאס וואס איר שרייבט אז 'וויפיל מיר פרובירן צו גיין מיט גוטנס וכו' גייט עס נישט'; אסאך מאל, ווייל מען געבט אסאך גוטס, דוקא דאס איז די סיבה פארוואס עס גייט נישט. מען דארף מחנך זיין די קינדער ווען זיי זענען יונג צו פאלגן, ווען א קינד פאלגט וואס מען הייסט אים, קומט אים נאך נישט דער וועלט פארדעם; ווען א קינד עסט אויף די נאכטמאל אדער נעמט צוזאמען די שפילצייג וכו' קומט אים נאך נישט פארדעם א באלוינונג, א קינד דארף מען מחנך זיין צו פאלגן טאטע מאמע, ווייל מען
~~~~~~~~~~~

דארף פאלגן, עס איז נישט דא קיין: ׳אויב וועסטו פאלגן...׳ אדער ׳אויב וועסטו נישט פאלגן...׳

עס איז נישט קיין פראבלעם אים צו טראגן זען בעלי חיים וכו׳; חכמינו זכרונם לברכה פארציילן (תענית כד.): עס איז אמאל געווען א טרוקעניש - עס האט נישט גערעגנט פאר א לאנגע צייט, א פשוט׳ער איד איז צוגעגאנגען צום עמוד, און גלייך ווען ער האט געזאגט: ״מַשִּׁיב הָרוּחַ, וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם״ האט אנגעפאנגען צו גיין א גאס רעגן, האט מען אים געפרעגט: ״וואס זענען די גוטע מעשים וואס דו טוסט?״ האט ער געענטפערט: ״איך בין א מלמד דרדקי - איך לערן מיט אידישע קינדער, און איך מאך נישט קיין חילוק פון א קינד וואס דער טאטע צאלט מיר געלט אז איך זאל לערנען מיט אים, אדער א קינד וואס דער טאטע צאלט מיר נישט; נאך א מנהג האב איך, אז ווען איך זע א קינד וואס וויל נישט לערנען, בין איך אים משחד. איך האב אין שטוב א פיש טאנק, און איך רעד אים צו, אז אויב ער וועט לערנען וועל איך אים ווייזן די פישלעך, ביז ער הייבט אן לערנען״. זעט מען פון דעם אז אסאך מאל דארף מען משחד זיין קינדער מיט בעלי חיים וכו׳ זיי זאלן לערנען פלייסיג.

דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

א גרויסן יישר כח פאר די שיינע שיעורים און חיזוק וואס איך הער יעדן טאג פון אייך ביי די שיעורים אויפ'ן טעלעפאן, עס געבט אונז צו גאר פיל צום לעבן, סיי פאר מיר און סיי פאר מיין מאן און קינדער, אפילו די גאר קליינע קינדער ווייסן שוין צו בעטן דעם אייבערשטן אויף יעדע קליינע זאך וואס זיי דארפן.

אזוי ווי מיין מאן איז א מפיץ, האב איך זיך געוואלט דורכשמועסן מיט אייך איבער עטליכע זאכן וואס עס שטערט מיר ווענגן הפצה.

קודם די גאנצע זאך פון הפצה לייגט זיך מיר נישט אויפ'ן שכל, איך קען נישט פארשטיין ווי אזוי מ'קען טון אזא זאך צו לעבן אויף די צדקה וואס די מענטשן געבן, און דאס הייסט נאך אן ארבעט?

איך קום פון א שטוב וואו מ'האלט זייער שטארק קעגן מוהרא"ש, מיר טארן זיי אפילו נישט דערציילן וואס מיין מאן טוט, און דעריבער קען איך נישט האבן קיין חיזוק פון מיינע עלטערן איבער דעם. אויך שטערט מיר זייער ווען דאס גייט איבער די גרעניצן, ווען הפצה גייט אויפ'ן חשבון פון אנדערע וויכטיגע זאכן, צום ביישפיל ווען מ'גייט ארויס אינדערפרי אין א פרייטאג, ערב יום טוב, אדער חול המועד, און מ'קומט צוריק
~~~~~~~~~~

ממש ביים זמן, און דאס שטערט אויך זייער פאר די חינוך פון די קינדער (זיי טארן אויך נישט וויסן וואו טאטי איז, אז זיי זאלן דאס נישט איבערדערציילן פאר אנדערע קינדער).

איך האף אז איר וועט מיר קענען מחזק זיין און אויסלערנען ווי אזוי אנצונעמען די גאנצע זאך פון הפצה וואס איז זייער פרעמד פאר מיר, און ס'שטערט מיר זייער שטארק.

אויך האב איך געוואלט פרעגן וועגן רעדן צום אייבערשטן, באטש וואס ווי געזאגט איז אונזער גאנצער שטוב געשטעלט אויף תפלה, יעדער איינער פון קליין ביז גרויס רעדט צום אייבערשטן, אבער עס מאכט זיך אסאך זאכן וואס איך בעט דעם אייבערשטן שוין זייער לאנג און איך בין נאכנישט געהאלפן געווארן, און דאס ברענגט אריין אין מיר א יאוש אז איך זאל אויפהערן צו בעטן, וואס קען איך טון דערצו?

דער באשעפער זאל אייך געבן ווייטער כח און מח צו קענען אנגיין מיט אייער הייליגע ארבעט צו מחזק זיין אידישע קינדער, און איר זאלט האבן אלעס גוטס וואס איר דארפט.

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת שמות, ט"ז טבת, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד מרת ... תחי'

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

זייט מיר מוחל אז איך האב אייך נישט געענטפערט א לאנגע צייט, זייט מיר דן לכף זכות; איך בין זייער פארנומען מיט די ישיבה, תלמוד תורה און מיידל שולע, אלעס ליגט אויף מיין קאפ.

איך האב באקומען אייער בריוו ערב ראש השנה אין אומאן; ווען איך בין אהיים געקומען האב איך געדארפט מסדר זיין די ישיבה, תלמוד תורה, מיידל סקול וכו', פארן קומענדיגע יאר, דעריבער איז עס אפגעשטופט געווארן ביז יעצט.

קודם וויל איך אייך מחזק זיין, איר זאלט וויסן אז איך בין פשוט מקנא אייער מאן ווי ער איז זיך מוסר נפש מיט אן אויסטערלישן מסירות נפש צו פארשפרייטן דעם רבינ'ס עצות אויף די גאנצע וועלט; עס איז נישט דא קיין גרעסערע זאך ביים אייבערשטן ווי איינער וואס איז עוסק אין צוריק ברענגען מענטשן צום אייבערשטן.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (בבא מציעא פה.) אויפן פסוק (ירמיהו טו, יט): "וְאִם תּוֹצִיא יָקָר מִזּוֹלֵל - כְּפִי תִהְיֶה", ווען א מענטש ברענגט צוריק מענטשן צום אייבערשטן - "אֲפִילּוּ הַקָּבָּ"ה גּוֹזֵר גְּזֵירָה, מְבַטְּלָהּ בִּשְׁבִילוֹ", אפילו דער אייבערשטער אליינס מאכט א גזירה, איז ער עס מבטל צוליב דעם מענטש וואס ברענגט צוריק אידישע קינדער צום אייבערשטן.

מיטן אייבערשטנס הילף וועל איך אייך ענטפערן אויף יעדע איינציגע שאלה וואס איר פרעגט:

א. איר שרייבט אז עס לייגט זיך נישט אויף אייער שכל די גאנצע זאך פון הפצה און לעבן אויף צדקה וואס מענטשן געבן וכו׳; איך וויל אייך פרעגן, ווי אזוי קוקט איר אן אן הצלה מאן, אז מען זעט אינגעלייט לויפן טאג און נאכט, זומער און ווינטער צו ראטעווען אידן; אלע קוקן ארויף אזא איינעם, וואס הייסט, ער געבט אוועק זיין צייט, געלט, עסן און שלאפן - אבי צו ראטעווען א איד, קיינער קוקט זיי נישט אן ווי א שנארער וכו׳, דאס זעלבע - און נאך אסאך מער - איז א מפיץ; ער געבט אוועק זיין לעבן, זיין נאמען וכו׳, אבי אז נאך א איד זאל האבן א לעבן, נאך א איד זאל וויסן אז עס איז דא א באשעפער אויף דער וועלט, נאך א איד זאל האבן שלום בית, ער גייט פארשפרייטן די אמונה ביי אידישע קינדער; וואס זאל איך אייך זאגן, קיין גרעסערס פון דעם איז נישט פאראהאנען.

קוקט וואס דער רבי זאגט (ספר המידות, אות תשובה, סימן כד): ״הַמַּחֲזִיר בְּנֵי אָדָם בִּתְשׁוּבָה, זוֹכֶה וְיוֹשֵׁב בִּישִׁיבָה שֶׁל מַעְלָה, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְבַטֵּל הַגְּזֵרָה בִּשְׁבִילוֹ״, א מענטש וואס ברענגט צוריק אידישע קינדער צום אייבערשטן, איז זוכה צו זיצן אויבן אין הימל אין די ישיבה פונעם אייבערשטן, און אין זיין זכות איז דער אייבערשטער מבטל אלע שלעכטע גזירות.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (סנהדרין לז.): ״כָּל הַמְקַיֵּים נֶפֶשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל, מַעֲלֶה עָלָיו הַכָּתוּב כְּאִילּוּ קִיֵּים עוֹלָם מָלֵא״; דאס איז בגשמיות, כל שכן ברוחניות - אז מען ברענגט צוריק א מענטש וואס איז שוין אינגאנצן מיואש ביי זיך, און מען שיינט אריין אין אים אז ער האט נאך א תקוה און א האפענונג, איז דאך זיכער כְּאִילּוּ קִיֵּים עוֹלָם מָלֵא.

ווי לאנג איז דען די גאנצע לעבן פון א מענטש? אונזערע טעג זענען צוגעגליכן ״כצל עובר״, ווי א שאטן וואס גייט פארביי. עס גייט אריבער א טאג נאך א טאג, א וואך נאך א וואך, א חודש נאך א חודש; די יארן פליען אוועק זייער פלינק און מען גייט שוין באלד צוריק צום אייבערשטן. חכמינו זכרונם לברכה זאגן (בראשית רבה צו, ב): די יארן פון א מענטש גייען נישט דורך אזוי שנעל ווי א שאטן פון א וואנט, און נישט ווי דער שאטן פון א בוים, נאר ווי א שאטן פון א פייגל וואס פליהט; וואס וועלן מיר מיט נעמען מיט אונז? נאר דאס ביסל וואס מיר האבן אוועק געגעבן פון אונז פאר א צווייטן איד, נאר דאס ביסל וואס מיר האבן אריין געברענגט דעם אייבערשטן אין אידישע קינדער.

די אלע וואס זענען עוסק אין הפצה, זיי זענען מפיץ אין די הייזער, אין שולן און אין אפיסעס, און זענען מזכה אידישע קינדער צו טון תשובה, זיי זענען נישט קיין שנארערס, זיי זענען נישט קיין מקבלים, נאר די זענען משפיעים, זיי געבן פאר מענטשן לעבן, זיי געבן פאר אידישע קינדער שכל, און דאס הייסט נישט אז מען לעבט פון צדקה געלט.

וואויל איז אייך און וואויל איז אייער חלק אז איר פאלגט דעם רבי'ן; דער רבי הייבט אן די מעשה פונעם חיגר (סיפורי מעשיות, מעשה ג): "מעשה, אמאל איז געווען א חכם, פאר זיין טויט האט ער גערופן זיינע קינדער און זיין משפחה, און האט זיי געלאזט צוואה אז זיי זאלן 'אנטרינקען ביימער'; איר מעגט עוסק זיין אין אנדערע פרנסות אויך, נאר דאס זאלט איר זען שטענדיג צו טון: 'אנטרינקען ביימער'"; מוהרא"ש איז מסביר (ספר נהרי אפרסמון) אז דאס גייט ארויף אויף מקרב זיין מענטשן צום אייבערשטן, ווייל א מענטש איז צוגעגליכן צו א בוים, אזוי ווי עס שטייט אין פסוק (דברים כ, יט): "כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה", און מען דארף עס אנטרינקען מיט אמונה.

איך וויל אייך פרעגן, איר אליינס שרייבט מיר א גאנצע מגילה ווי שטארק איר זענט זיך מחיה מיט די שיעורים פון ישיבה וכו'; די שיעורים האבן געטוישט אייער לעבן, אייער גאנצער בליק אויפן לעבן וכו'; פאר ווען קומט דאס צו פארדאנקען, פון וואו נעם איך די תוכן וואס מיר זאגן ביי די שיעורים, אויב נישט פאר דעם גרויסן מפיץ ר' ... ני"ו. פאר פופצן יאר צוריק שנת תשס"ד לפ"ק האט ער מיך באגעגנט אין א בית המדרש און ער האט מיר געגעבן א קליין ספר'ל: "אשר בנחל", דאס האט געטוישט מיין לעבן, און דאס האט געטוישט זייער אסאך מענטשנס לעבנ'ס, ווייל אזוי ווי איר שרייבט מיר אז אייער לעבן האט זיך געביטן, אזוי באקום איך יעדן טאג בריוו ווי מענטשן שרייבן אז זייער לעבן האט זיך געטוישט צום גוטן. וואס איז דער מפיץ וואס האט מיר געגעבן דעם ספר "אשר בנחל", ווי אזוי דארף זיין מיין בליק אויף דעם איד? אז ער איז א שנארער, א בטלן, אדער גאר א מלאך, א צדיק, און א בעל מסירות נפש.

ב. איר שרייבט אז איר קומט פון א שטוב וואס מען איז קעגן מוהרא"ש וכו', און איר דארפט באהאלטן די גאנצע זאך פון הפצה וכו'; איר דארפט זיך פרייען אז איר האט א מאן וואס פירט זיך אויף מיט יראת שמים, א מאן וואס גייט אין שול דאווענען דריי מאל א טאג, א מאן וואס פארפעלט נישט צו לערנען די הייליגע תורה. עס דארף אייך נישט שטערן וואס די משפחה זאגט, איר דארפט זען אויפצושטעלן א שיינע משפחה, און אז איר וועט זיך פארטראגן מיט אייער מאן, איר וועט זיך מכבד זיין איינער דעם צווייטן, וועט איר האבן ליכטיגע דורות.

עלטערן דארף מען מכבד זיין, און פאר עלטערן דארף מען דערציילן נאר גוטע זאכן. בכלל דארף מען וויסן אז עס איז נישט גוט אז מען קרעכצט פאר די עלטערן וכו', עלטערן ווילן נאר הערן אז אלעס איז אין ארדענונג, עס איז דא פרנסה, מען געבט אן ערליכן חינוך פאר די קינדער און אז מען קומט זיך אויס צווישן זיך. קלוגע עלטערן מישן זיך נישט אריין ווען זיי זעען ווי זייערע קינדער לעבן צופרידן, אפילו ווען זיי זעען ווי די קינדער גייען צו אנדערע רבי'ס וכדומה.

עלטערן מישן זיך אריין ווען זיי זעען אז די טאכטער איז נישט צופרידן וכו'; ווען די טאכטער האלט אין איין קרעכצן: "עס איז נישט דא קיין געלט", "דאס טויג נישט", "יענץ טויג נישט", דעמאלט קומען די עלטערן און זוכן זיך אריין צו מישן. ממילא, אז איר וועט זיך נישט אפרעדן פאר אייערע עלטערן, נאר איר וועט כסדר אויסרומען אייער מאן אז ער העלפט און ער ברענגט פרנסה וכו', וועט זיי נישט באדערן אז ער איז א מפיץ.

ג. איר שרייבט אז אייער מאן גייט הפצה ערב שבת און ערב יום טוב, ער קומט אהיים ממש ביים זמן הדלקת הנרות, און דאס גייט אויפן חשבון פון חינוך הבנים וכו'; מיט דעם געב איך אייך גערעכט. הפצה טאר נישט גיין אויפן חשבון פון די ווייב אין קינדער. אמת, הפצה איז זייער גרויס, אבער מען טאר נישט פארגעסן פון די אייגענע ווייב אין קינדער.

מי לנו גדול פון ר' נתן זכרונו לברכה וואס האט זיין גאנץ לעבן עוסק געווען אין הפצה, ער האט אלעס אוועק געגעבן פון זיך צו פארשפרייטן דעם הייליגן רבינ'ס עצות פאר די גאנצע וועלט, אבער ווען עס איז געקומען צו חינוך הבנים האט ער אלעס אוועק געלייגט, ער האט געזאגט: "עס איז מיר חשוב מחנך צו זיין מיינע קינדער, פונקט ווי אויפשטיין זאגן 'תיקון חצות'"; אז מען וויל אויפשטיין ביי חצות זאגן תיקון חצות, דארף מען זיך לייגן שלאפן פרי, און ר' נתן האט נישט געוואלט גיין שלאפן פאר זיינע קינדער קומען אהיים פון חדר, ווייל ער האט זיי געוואלט מחנך זיין; ער האט געוואלט ליינען קריאת שמע מיט זיי, זיי מחנך זיין צו מאכן ברכות, זיי מחנך זיין זיי זאלן אנגרייטן נעגל וואסער וכדומה, וואס אזא חינוך בלייבט אויף אייביג. א קינד וואס זיינע עלטערן האבן אים שיינערהייט דערמאנט נאכט נאך נאכט צו ליינען קריאת שמע, אים איז גרינגער דאס צו טון זיין גאנץ לעבן. אודאי דארף יעדער מענטש חיזוק, און יעדער מענטש האט א יצר הרע וכו', אבער מיט א גוטע חינוך בלייבט די יראת שמים און אידישקייט איינגעבאקן אין הארצן.

ד. איר שרייבט אז איר דארפט באהאלטן פון אייערע קינדער אז אייער מאן גייט הפצה וכו׳ כדי זיי זאלן דאס נישט דערציילן פאר אנדערע; איר דארפט נישט באהאלטן פון אייערע קינדער וואס אייער מאן טוט, איר דארפט זיין שטאלץ מיט דעם, נאך אביסל וועלן אייערע קינדער מיט גיין מיט אייער מאן, אים העלפן פארשפרייטן אמונה אויף דער וועלט. באהאלטן דארף מען זיך ווען מען טוט עבירות, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (קידושין מ.): ווען א מענטש זעט אז דער יצר הרע איז זיך מתגבר אויף אים, זאל ער זיך באהאלטן אין א פלאץ וואו קיינער קען אים נישט, ער זאל זיך אנטון שווארץ, כדי עס זאל נישט ארויסקומען דורך אים א חילול השם; אבער מיט א גוטע זאך דארף מען זיין שטאלץ.

ביי אונז אין תלמוד תורה האבן מיר איינגעפירט אז יעדן פרייטאג צופרי גייען די קינדער פון אכט יאר אלט אין אלע שולן מיט ספרים און קונטרסים פון הייליגן רבי׳ן, און זענען דאס מפיץ.

ה. דאס וואס איר פרעגט וואס מען זאל טון אז מען איז מתפלל צום אייבערשטן א לאנגע צייט און מען זעט נישט אז מען זאל געהאלפן ווערן; די קשיא פרעגן די הייליגע חכמים זכרונם לברכה (ברכות לב:): ״אִם רָאָה אָדָם שֶׁהִתְפַּלֵּל וְלֹא נֶעֱנָה, יַחְזוֹר וְיִתְפַּלֵּל״, אויב א מענטש זעט אז ער בעט דעם אייבערשטן אויף א זאך און ער האט עס נישט באקומען, זאל ער נאכאמאל בעטן, אזוי ווי עס שטייט אין פסוק (תהילים כז, יד): ״קַוֵּה אֶל ה׳, חֲזַק וְיַאֲמֵץ לִבֶּךָ וְקַוֵּה אֶל ה׳״.

איך האף אז איר וועט באקומען אן אנדערע בליק אויף הפצה, און איר וועט מחזק זיין אייער מאן ני״ו ער זאל ווייטער ממשיך זיין ביתר שאת וביתר עוז.

דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט זוכה זיין צו זען נחת ביי אייערע קינדער צוזאמען מיט אייער מאן, אמן.

...

~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

דער ראש ישיבה געבט אייביג עצות פאר א בחור ווי אזוי א חתן צו ווערן, האב איך געוואלט פרעגן וועלכע עצות איז דא פאר א מיידל א כלה צו ווערן?

א גרויסן יישר כח פאר אלע עצות און חיזוק.

תשובה:
~~~~~~~~~~

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת שמות, י"ז טבת, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... תחי'

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

עס איז דא איין עצה צו טרעפן א שידוך, נישט קיין חילוק א בחור אדער א מיידל, די עצה איז תפילה און נאכאמאל תפילה.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (בראשית רבה סח, ג): "מָצִינוּ בַּתּוֹרָה בַּנְּבִיאִים וּבַכְּתוּבִים שֶׁאֵין זִוּוּגוֹ שֶׁל אִישׁ אֶלָּא מִן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא", מיר געפונען אין די תורה און נביאים און אין כתובים אז א שידוך האט נאר מיטן אייבערשטן, אין די תורה שטייט (בראשית כד, נ): לבן און בתואל האבן געזאגט פאר אליעזר עבד אברהם: "מיר קענען נישט צוריק האלטן רבקה פון חתונה האבן מיט יצחק, ווייל "מֵה' יָצָא הַדָּבָר"; אין נביאים שטייט (שופטים יד, ד): "וְאָבִיו וְאִמּוֹ לֹא יָדְעוּ, כִּי מֵה' הִיא", די עלטערן פון שמשון הגיבור האבן נישט געוואוסט אז זיין שידוך וואס ער האט געטראפן קומט פונעם אייבערשטן; און אין כתובים שטייט (משלי יט, יד): "בַּיִת וָהוֹן נַחֲלַת אָבוֹת, וּמֵה' אִשָּׁה מַשְׂכָּלֶת", א הויז און א פארמעגן קען מען באקומען בירושה פון די עלטערן, אבער א שידוך קען מען נישט באקומען בירושה פון עלטערן, דאס קומט נאר פונעם אייבערשטן אליינס.

דער רבי זאגט (ספר המידות, אות רחמנות, סימן יא): "עַל יְדֵי בַּקָּשַׁת רַחֲמִים, זוֹכֶה לַעֲשׂוֹת שִׁידוּכִים טוֹבִים וְהַגּוּנִים", דורך תפילה איז מען זוכה צו טון גוטע שידוכים; דאס איז די עצה סיי פאר א בחור סיי פאר א מיידל וואסווארטן אויף זייער שידוך, מען זאל בעטן דעם אייבערשטן: **"הייליגער באשעפער, העלף מיר איך זאל טרעפן מיין ריכטיגע שידוך שנעל און גרינג"**, ווייל מיט תפילה קען מען אלעס פועל'ן.

וואס דארפט איר מער פון לאה, וואס זי האט זוכה געווען חתונה צו האבן מיט יעקב אבינו נאר דורך תפילה; זי האט זייער אסאך געבעטן דעם אייבערשטן אז זי וויל חתונה האבן מיט א צדיק, ווייל זי האט זייער מורא געהאט אז זי גייט באקומען א מאן א רשע. מענטשן פלעגן זאגן אז זי וועט חתונה האבן מיט עשו הרשע, און רחל וועט חתונה האבן מיט יעקב אבינו, אבער לאה האט נישט געוואלט חתונה האבן מיט עשו, נאר זי האט געוואלט האבן א מאן א צדיק, האט זי געוויינט צום אייבערשטן אלע אירע טעג, ביז זי האט זוכה געווען צו א מאן א צדיק, און רוב שבטים זענען ארויס געקומען פון איר.

דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט טרעפן אייער ריכטיגער שידוך און אויפשטעלן א בית נאמן בישראל.

...

~~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער חשובער ראש ישיבה שליט"א,

א גרויסן ש'כח פאר אלע עצות וואס איר געבט אונז. איך האב געוואלט פרעגן, איך בין א בחור און איך קום ב"ה פון א געזונטע שטוב מיט פיינע עלטערן ב"ה, אבער איין פראבלעם האב איך אינדערהיים וואס מאכט עס זאל מיר פארגיין די גאנצע אפעטיט פון זיין אינדערהיים, און וועגן דעם פרוביר איך צו זיין דארט ווי ווייניגער, דאס איז ווייל ווען איך וויל רעדן צו מיינע עלטערן זענען זיי פארנומען מיט זייער "סמארטפאון".

אסאך מאל פיל איך ממש ווי איך ווער כעס'ig דערפון, זאל עס זיין מיר צי מיינע ברידערס און שוועסטערס, עס איז נישט דא צו וועם צו רעדן ווייל מען דארף קודם ענטפערן א מעסידזש וכו'. איך פיל ממש ווי די שטוב ווערט צופאלן דערפון, איך וויל וויסן וואס איך זאל טון דערוועגן, צי זאל איך עפעס זאגן אדער סתם שווייגן?

א גרויסן שכח פאר אלעם.

חיים

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום ה׳ פרשת שמות, י״ז טבת, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד חיים נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

וויפיל מען זאל נאר רעדן וועגן דעם חומר הענין פון האבן אין שטוב א קאמפיוטער, סמארט-פאון וכו׳ איז נישט גענוג; דאס האט שוין ליידער חרוב געמאכט צענדליגער משפחות.

דאס איז א שרעקליכע צרה פאר אונזער דור, ווייל ווען מען האט א אפענעם קאמפיוטער מיט אינטערנעט אדער אן אייפאד, סמארט-פאון וכו׳, קען מען זען אלע שמוץ אויף דער וועלט; דאס נעמט אוועק די גאנצע יראת שמים פון א מענטש, דאס קילט אפ די אמונה פון א איד און ברענגט אריין אין אים כפירות און אפיקורסות, און נאכדעם ווערט מען אינגאנצן אומגליקליך.

ווען מען קוקט שמוציגע מאוויס וכו׳ ווערט מען צוגעקלעבט צו דעם, ביז עס איז זייער שווער זיך אפצוגעוואוינען דערפון; אזוי ווי די וואס זענען צוגעבינדען (עדיקטעד) צו דראגס וכו׳ אדער צו אלקאהאל וכו׳ קענען זיך נישט אפרייסן דערפון, אזוי אויך דער וואס האט א קאמפיוטער מיט אינטערנעט אדער א אייפאד, סמארט-פאון
~~~~~~~~~~~

וכו׳, און קוקט שמוציגע מאוויס וכו׳, ער ווערט זייער צוגעקלעבט דערצו, ביז עס איז שוין זייער שווער ארויסצוקריכן פון דעם. דער מח ווערט אינגאנצן אויסגעברענט פון די אלע עקעלדיגע שמוציגע מאוויס, ביז מען פאלט אראפ אין ביטערע עבירות רחמנא לצלן, נאכדעם הייבט מען אן צו האבן קשיות אויף די אמונה רחמנא לצלן. דערפאר טאר מען נישט האבן אין שטוב אן אפענעם קאמפיוטער מיט אינטערנעט, אדער א סמארט-פאון.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (סנהדרין מה.): ״אֵין יֵצֶר הָרָע שׁוֹלֵט אֶלָּא בַּמֶּה שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת״, ווען מען היט זיך נישט די אויגן, מען קוקט אויף שמוציגע בילדער, מען קוקט אויף שמוציגע מאוויס, פאלט מען אראפ אין עבירות; וואויל איז דעם וואס האט שכל און פאלגט וואס אלע ערליכע אידן זאגן, ער האלט זיין שטוב ערליך און ריין, דער וועט זוכה זיין צו זען נחת ביי זיינע קינדער און אייניקלעך.

וויפיל בריוו האט מוהרא״ש זכרונו לברכה געשריבן צו תלמידי היכל הקודש, ווי ער בעט זיך מיר זאלן אכטונג געבן אויף אונזערע קינדער, אויף אונזערע דורות, און מיר זאלן נישט האבן אין שטוב קיין קאמפיוטער, סמארט-פאון, אייפאד; וויפיל האט מוהרא״ש געוויינט ביי די שיעורים מיר זאלן נישט האבן קיין שום שייכות מיט סאשעל מידיע.

זאלסט אכטונג געבן אויף די מצוה פון כיבוד אב ואם; זאלסט חס ושלום נישט זיין קיין עזות פנים און זאגן מוסר וכו׳, נאר דו זאלסט מכבד זיין דיינע עלטערן, ווייל עס איז נישט דא נאך אזא מצוה ווי די מצוה פון כיבוד אב ואם, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (תנא דבי אליהו רבה, פרשה כו): ״כָּל הָעוֹלָם כּוּלוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְאֵין הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְבַקֵּשׁ מֵהָאָדָם, רַק שֶׁיְּכַבֵּד אָב וָאֵם״, דער אייבערשטער האט באשאפן די גאנצע וועלט, און ער בעט פון אונז אז מיר זאלן מכבד זיין אונזערע עלטערן.

דער אייבערשטער זאל העלפן עס זאל שוין מקוים ווערן דער פסוק (זכריה יג, ב): ״וְאֶת רוּחַ הַטֻּמְאָה אַעֲבִיר מִן הָאָרֶץ״, דער אייבערשטער וועט אוועק נעמען דעם יצר הרע, און אלע וועלן זיך צוריק קערן צום אייבערשטן.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,
~~~~~~~~~~

איך וויל פרעגן א שאלה וואס שטערט מיך זייער. איך וועל דערציילן דברים כהוויתן, איך מיט מיין שוואגער האבןביידע געלערנט אין כולל צוזאמען פאר 15 יאר צוריק, ער איז אויסגעוועלט געווארן צו זיין א מגיד שיעור און איך בין געבליבן אין כולל. ווען איך האב געדארפט מער געלט האב איך אנגעהויבן לערנען פריוואט מיט בחורים, א חלק וואס האלטן נישט ביים לערנען און די עלטערן ווילן נאר אז מ'זאל זיי האלטן אין די ראמען. נאכמיטאג לערן איך א שעה און א האלב יעדן טאג מיט איינעם א חסר דעה וואס דער טאטע צאלט מיך ער זאל לייגען אביסל.

ווען איך טרעף מיין שוואגער און איך זע ווי ער איז פארנומען מיט לערנען, שווימט מיר אויף די קשיא, וואו איז דער יושר? פארוואס דארף איך זיין פארנומען מיט שטותים, ווען ער איז פארנומען מיט גאלד? איך האלט אפילו אז איך בין אביסל מער א למדן פון אים, פארוואס האט דער אייבערשטער מיר פארטריבן?

אפרים

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת שמות, י"ז טבת, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד אפרים נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

דער רבי האט אונז דערציילט די מעשה פון דעם חכם און תם (סיפורי מעשיות, מעשה ט) ווי דער תם האט געהאט א גוט לעבן און איז שטענדיג געווען פריילעך.

דער תם איז געווען א שוסטער, ער פלעגט ארבעטן זייער שווער צו פאבריצירן שיך. ווען ער האט שוין געענדיגט מאכן דעם שיך האט עס געהאט יענץ פנים, עס האט געהאט דריי עקן, אבער ער פלעגט אנכאפן דעם שיך און זיך מחי' זיין דערמיט, ער פלעגט זאגן: "וואס פאר א שיינקייט, וואס פאר א ווארילקייט דאס שיכעלע איז", "וואס פאר א זיסקייט דאס שיכעלע איז", "וואס פאר א האניג'דיג וואס פאר א צוקערדיג שיכעלע דאס איז"; אבער זיין ווייב האט זיך זייער געוואונדערט, זי האט אים געפרעגט: "אז עס איז יא אזוי, פארוואס אנדערע שוסטערס נעמען דריי גילדן פאר א פאר שיך און דו נעמסט נאר א האלבן טאלער?" האט איר דער תם געענטפערט: "**וואס האט דאס צו טון מיט מיר; דאס איז יענעמס מעשה און דאס איז מיין מעשה**, און ווייטער פארוואס דארפן מיר שמועסן פון אנדערע מענטשן; לאמיר מאכן א חשבון וויפיל איך פארדין פון דעם שיך", ער פלעגט צוזאמרעכענען וויפיל ער האט אויסגעגעבן פאר די סחורה און וויפיל עס איז אים אריין געקומען ריווח, און ער האט געזען אז ער האט מרוויח געווען צען גראשן, האט ער געזאגט פאר זיין ווייב: "וואס זאל מיר באדערן אז איך האב פארדינט עפעס ריווח מיד ליד?"

אין די מעשה ליגט דער סוד ווי אזוי מען קען האבן א חיים טובים אויף דער וועלט; א מענטש האט נישט וואס צו קוקן אויף א צווייטן. אז מען קוקט אויף א צווייטן האט מען נישט קיין לעבן, איינער וואס איז מקנא א צווייטן עסט זיך אויף לעבעדיגערהייט.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (שבת קנב:): "כָּל מִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ קִנְאָה - עַצְמוֹתָיו מַרְקִיבִין", ווער עס איז מקנא א צווייטן, ווערן זיינע ביינער פארפוילט; בפשטות גייט עס ארויף אויף נאך די פטירה, אז אויב א מענטש האט קיינעם נישט מקנא געווען, וועט זיין גוף נישט פארפוילט ווערן אין קבר. מוהרא"ש זכרונו לברכה זאגט, אז דאס גייט ארויף אויף לעבעדיגע מענטשן; א מענטש וואס האט קנאה, ווערן אים זיינע ביינער פארפוילט בחיים חיותו; במשך זיין גאנצע לעבן עסט ער זיך אויף: 'פארוואס האב איך נישט אזא לעבן ווי יענעם?' 'פארוואס האב איך נישט אזא ווייב ווי יענער?' 'פארוואס האב איך נישט אזא הויז ווי יענעם?' וואס באמת דארף א מענטש וויסן אז אויב דער אייבערשטער האט דיר געגעבן די סארט לעבן; אזא ווייב, אזאלכע קינדער, וכו' וכו', דארף מען גלייבן אז דאס איז דאס בעסטע פאר מיר, און בעסער קען נישט זיין.

דער הייליגער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לד): יעדער מענטש האט אין זיך א נקודה וואס א צווייטער האט נישט; אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה דערציילן (תענית כא:): עס איז געווען א דאקטער וואס האט געהייסן אבא אומנא, ער פלעגט באקומען יעדן טאג א בת קול פון הימל: "שָׁלוֹם עָלֶיךָ אַבָּא אוּמְנָא"; אביי פלעגט באקומען נאר איין מאל א וואך א גריס פון הימל, יעדן ערב שבת פלעגט ער הערן א בת קול פון הימל: "שָׁלוֹם עָלֶיךָ אַבַּיֵי"; רבא פלעגט באקומען דעם בת קול נאר איין מאל א יאר, יעדן ערב יום כיפור פלעגט ער הערן: "שָׁלוֹם עָלֶיךָ רָבָא"; זאגט די גמרא אז אביי האט געהאט חלישות הדעת פארוואס ער באקומט נאר איינמאל א וואך א בת קול, און אבא אמנא באקומט יעדן טאג א בת קול, האט מען אים געענטפערט פון הימל: "לָא מָצִית לְמֶעֱבַד כְּעֻבְדָּא דְּאַבָּא אֻמָּנָא", דו קענסט נישט טון וואס אבא אומנא טוט; אזוי ווי דער תם פלעגט זאגן: "דאס איז יענעמס מעשה, און דאס איז מיין מעשה".

עס איז געווען א פרוי וואס פלעגט זייער מקנא זיין אירע שכנים, און זי פלעגט שטענדיג מוטשען איר מאן: "קוק ווי אונזערע שכנים גייען ארויס פארברענגען צוזאמען צוויי מאל א וואך, פארוואס נעמסטו מיר קיינמאל נישט ארויס?" דער מאן פלעגט איר אלץ זאגן: "איך האב ליב צו זיין מיט דיר אין שטוב, וואס דארפסטו קוקן אויף די שכנים? דאס איז יענעמס מעשה און דאס איז מיין מעשה", ער פלעגט איר זאגן: "איך בין גוט צו דיר, איך בין געטריי צו דיר, איך העלף דיר", אבער זיין ווייב

האט געהאט אין זיך קנאה, זי פלעגט שטיין ביי די פענסטער קוקן ווי די שכנים גייען ארויס צוויי מאל א וואך; זי פלעגט ממש אויסגיין פאר קנאה זעענדיג ווי זיי זיצן אין זייער קאר און פארן אוועק וכו', און זי פלעגט זייער שטארק מוטשען איר מאן אז זיי דארפן אויך פארן וכו'. ביז איר מאן האט איר איינמאל געזאגט: "איך ווייס נישט וואו צו פארן, אפשר פרעגסטו די שכנים וואו זיי פארן צוויי מאל א וואך?" דעמאלט האט זי שוין געהערט וואו זיי פארן; "מיר גייען צוויי מאל א וואך צו א שלום בית מאכער" - האט די שכנ'טע איר געענטפערט...

דערפאר איז נישט שייך צו קוקן אויף א צווייטן און מקנא זיין א צווייטן; יעדער האט זיין נקודה וואס דער אייבערשטער האט הנאה פון אים, און צוליב דעם איז ער באשאפן געווארן.

אפילו ווען עס קומט צו רוחניות, טאר מען אויך נישט מקנא זיין א צווייטן. מוהרא"ש זאגט, אז דאס וואס חכמינו זכרונם לברכה זאגן (בבא בתרא כא.): "קִנְאַת סוֹפְרִים תַּרְבֶּה חָכְמָה", איז נישט פשט מען זאגט דעם מענטש: 'דו דארפסט מקנא זיין א צווייטן און אים נאכמאכן', ווייל חכמינו זכרונם לברכה זאגן נישט קִנְאַת סוֹפְרִים תַּרְבֶּה "סוֹפְרִים", נאר קִנְאַת סוֹפְרִים תַּרְבֶּה "חָכְמָה", ווייל די נקודה איז נישט יענעם נאכצומאכן, נאר ווען איך זע ווי יענער איז זייער שיין מצליח, תַּרְבֶּה "חָכְמָה", דארף איך טראכטן צו מיר וואס קען איך טון אז איך זאל מצליח זיין אין מיין זאך.

ווען דער רבי האט געענדיגט צו דערציילן די מעשה פונעם חכם מיטן תם האט דער רבי אויסגעפירט: "און אז דאס דאוועגען איז נישט אזוי ווי עס דארף צו זיין, איז עס א שיכעלע מיט דריי עקן"; זעט מען אז ביי רוחניות דארף מען זיך אויך נישט מבלבל זיין פון א צווייטנס עבודה.

עס איז וויכטיג דו זאלסט נאכקוקן וואס דער הייליגער ר' נתן זאגט אויף דעם (ליקוטי הלכות, הלכות פסח ט, אות כב): פונקט ווי א מענטש דארף זיך מחזק זיין נישט צו האבן קיין התפעלות פון שלעכטע מענטשן וואס מאכן חוזק פון אים ווען ער דינט דעם אייבערשטן, נאר מען דארף זיין זייער שטארק נישט צו ווערן צופאלן, אזוי אויך און נאך אסאך מער - זאגט ר' נתן - דארף א מענטש זיין ביי זיך זייער שטארק נישט צו ווערן צעבראכן פון זיינע ערליכע חברים, ווען ער זעט ווי זיי שטייגן און זענען מצליח בעבודת השם, בשעת ווען מען קוקט זיך אן און מען זעט ווי אזוי מען זעט אויס וכו', "וְכָל זֶה אִי אֶפְשָׁר לְבָאֵר בִּכְתָב, רַק כָּל אֶחָד יָבִין בְּעַצְמוֹ כְּפִי עִנְיָנָיו, וּכְנֶגֶד כָּל מִינֵי מְנִיעוֹת וַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת שֶׁבָּעוֹלָם צְרִיכִין לֵילֵךְ בַּדֶּרֶךְ הַנַּ"ל, בִּבְחִינַת אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם, לַחֲשֹׁב כְּאִלּוּ הוּא יְחִידִי בָּעוֹלָם".

איך האף אז דו וועסט ארויס נעמען חיזוק פון מיינע ווערטער וואס איך האב דיר געשריבן און דו וועסט פארשטיין ווי אזוי מען קען לעבן א חיים טובים דורכן קוקן אויף זיך, און מען חזר'ט זיך איין די ווערטער פונעם הייליגן תם: **"וואס האט דאס צו טון מיט מיר, דאס איז יענעמס מעשה און דאס איז מיין מעשה; און ווייטער פארוואס דארפן מיר שמועסן פון אנדערע מענטשן, לאמיר מאכן א חשבון וויפיל איך האב פארדינט".**

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~~

שאלה:

בס"ד

לכבוד דער חשובער טייערער ראש ישיבה שליט"א,

ב"ה איך האב אסאך חיזוק פון אייערע טייערע ווערטער כן יעזור ה' גם הלאה, ס'איז א געוואלדיגע זכות הרבים, השי"ת זאל אייך געבן כח און געזונט אויף ווייטער אויך.

עס איז זייער גוט אז איר רעדט אזויפיל וועגן מעביר סדרה זיין, ווייל ליידער איז עס א ביסל נזנח און מ'דארף אסאך חיזוק. אצינד וויל איך פרעגן מיין שאלה, איך בין ב"ה משתדל צו ענדיגן יעדע וואך די פרשה ביז שבת קודש. אבער עס קען זיך מאכן אז איך בלייב אינמיטן. איז מיין שאלה: צי דארף עס זיין כסדרן, דהיינו איך מוז קודם ענדיגן למשל פרשת ויגש און נאכדעם פרשת ויחי? אדער קען איך אנהייבן פרשת ויחי על הסדר און נאכדעם ענדיגן פרשת ויגש?

ביטע לאזט וויסן דעם תשובה, און נאכאמאל ישר כח גדול פאר אלעם.

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת שמות, י"ז טבת, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

איך האב זייער הנאה צו הערן אז דו ביסט זיך מחזק מיט די עצות פון הייליגן רבי'ן; דער הייליגער רבי זאגט (חיי מוהר"ן, סימן שלב): "אֲנִי נָהָר הַמְטַהֵר מִכָּל הַכְּתָמִים", איך בין א טייך וואס רייניגט פון אלע שמוציגע פלעקן; יעדער מענטש קען זיך אפוואשן פון זיינע שמוציגע פלעקן און ווערן זויבער אז מען לערנט די ספרים פון הייליגן רבי'ן און מען פאלגט דעם רבינ'ס עצות.
~~~~~~~~~~~

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (ברכות ח.): "אָמַר רַב הוּנָא בַּר יְהוּדָה אָמַר רַבִּי אַמִּי, לְעוֹלָם יַשְׁלִים אָדָם פַּרְשִׁיּוֹתָיו עִם הַצִּבּוּר שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם, שֶׁכָּל הַמַּשְׁלִים פַּרְשִׁיּוֹתָיו עִם הַצִּבּוּר, מַאֲרִיכִים לוֹ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו"; און אזוי ווערט גע'פסק'נט אין שלחן ערוך (אורח חיים, סימן רפה) אז יעדער מענטש איז מחויב צו ענדיגן יעדע וואך די פרשה צוויי מאל חומש און איין מאל תרגום, און ווער עס איז מעביר סדרה איז זוכה צו אריכות ימים ושנים; דאס איז די בעסטע סגולה צו א גוט לעבן, און דאס ראטעוועט א מענטש פון אלעם שלעכטס.

דער אריז"ל זאגט (פרי עץ חיים, שער הנהגת הלימוד (ע' שנז)) אז מען זאל מעביר סדרה זיין ערב שבת; אבער א מענטש טאר זיך נישט נארן, מען דארף קוקן צי מען טוט טאקע יעדע וואך אזוי ווי די הלכה פארלאנגט, ווי דער שולחן ערוך פסק'נט (אורח חיים, סימן רפ"ה, סעיף ג): "מִיּוֹם רִאשׁוֹן וְאֵילַךְ חָשׁוּב עִם הַצִּבּוּר", פון זונטאג קען מען שוין אנהייבן מעביר סדרה זיין. און דער משנה ברורה ברענגט אראפ (שם) פונעם הייליגן גר"א זכר צדיק לברכה, אז ער האט זיך אזוי געפירט, יעדן טאג האט ער מעביר סדרה געווען אביסל; זונטאג ביז שני, מאנטאג ביז שלישי, דינסטאג ביז רביעי און אזוי ווייטער. אז מען גייט אויף דעם וועג, דעמאלט קען מען זיין זיכער אז מען וועט ענדיגן יעדע וואך די פרשה.

לכתחילה דארף מען ענדיגן די סדרה שנים מקרא ואחד תרגום פאר מען גייט עסן די סעודת שבת צופרי, ווייל מיר געפינען אין חז"ל אז רבינו הקדוש האט געלאזט צוואה פאר זיינע קינדער זיי זאלן ענדיגן די סדרה פאר זיי גייען עסן די סעודה שבת צופרי (עיין תוספות דבור המתחיל 'ישלים', ברכות ח.). אויב מען האט נישט געענדיגט די סדרה קען מען דאס נאך משלים זיין וכו', אבער קודם דארף מען אנהייבן די סדרה פון די וואך, און נאכדעם איז מען משלים וואס מען האט פארפעלט.

אז מען הייבט אן מעביר סדרה זיין זונטאג, יעדן טאג איז מען מעביר סדרה אביסל פון די פרשה, דעמאלט ענדיגט מען דאס אין צייט; ווען עס קומט שבת האט מען שוין געענדיגט די סדרה און מען דארף נישט משלים זיין פריערדיגע פרשיות.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט מצליח זיין אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,
~~~~~~~~~~

איר זאלט מיר מוחל זיין פאר'ן פרעגן, אויב איר קענט מיר ערקלערן פארוואס איר האט געגעבן אן אינטערוויו פאר די פרייע מידיא פראגראם "ערוץ שתים" פון ארץ ישראל, אין די צייט וואס איר געבט נישט קיין שום אינטערוויוס פאר קיינעם, אפילו פאר גאר חרדישע און ערליכע אויסגאבעס וואס ווילן האבן אן אינטערוויו פון אייך. איך קען דאס באמת נישט פארשטיין.

א גרויסן יישר כח.

ברוך

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום ה׳ פרשת שמות, י״ז טבת, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ברוך נרו יאיר

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

איך האב זייער הנאה צו ענטפערן אויף די שאלה וואס איר פרעגט, ווייל איך וויל מען זאל וויסן די מעשה וואס האט דא פאסירט.

צום ערשט זאלט איר וויסן אז דאס וואס איך געב נישט קיין אינטערוויאס וכו׳ דאס איז ווייל מוהרא״ש זכרונו לברכה האט מיר כמה פעמים געזאגט אז איך זאל קיינמאל נישט געבן קיין אינטערוויאס, און איך זאל נישט האבן קיין מגע ומשא מיט די מידיע וכו׳ (חוץ איין מאל האט מוהרא״ש מיר יא געהייסן רעדן, ואין כאן המקום להאריך).

דאס וואס עס האט יעצט פאסירט וכו׳, דאס האט זיך אזוי געפירט אן מיין ווילן; איר פארשטייט אליינס, אז אויב איך געב נישט קיין אינטערוויאס פאר קיין ציימונג, אפילו א פרומע וכו׳, האב איך דאך זיכער נישט געוואלט געבן פאר זיי אן אינטערוויא. און וויבאלד חכמינו זכרונם לברכה זאגן (שקלים יד:): ״אָדָם צָרִיךְ לָצֵאת יְדֵי הַבְּרִיּוֹת כְּדֶרֶךְ שֶׁצָּרִיךְ לָצֵאת יְדֵי הַמָּקוֹם״, אזוי ווי עס שטייט (במדבר לב, א): ״וִהְיִיתֶם נְקִיִּים מֵה׳ וּמִיִּשְׂרָאֵל״, נאך שטייט (משלי ג, ד): ״וּמְצָא חֵן וְשֵׂכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹקִים וְאָדָם״, וועל איך אייך פארציילן וואס דא האט פאסירט.

איר דארפט אליינס פארשטיין אז א איד טאר נישט האבן קיין שייכות מיט די פרייע מידיע וואס זוכן צו באשמיצן די ערליכע אידן אין ארץ ישראל, זיי זוכן ווי זיי קענען אפשפעטן פון אידן וואס זיצן און לערנען זייער גאנץ לעבן, זיי זוכן ווי זיי קענען אויסרייסן די תורה; ביי זיי איז א תלמיד חכם אן איבעריגע זאך, און די ישיבות און כוללים זענען איבעריג, דערפאר שפעטן זיי פון די תורה רחמנא לצלן.

דער אייבערשטער האט מיר מזכה געווען צו געבן שיעורים פאר אידישע קינדער שוין איבער צען יאר, דאס זענען שיעורים אין אמונה, עצות און חיזוק פון דעם הייליגן רבינ'ס ספרים. די שיעורים זענען פאר די בחורים אין ישיבה; אויך זענען אנוועזנד ביים שיעור בחורים וואס לערנען נישט אין ישיבה, בחורים פון אנדערע ישיבות און בחורים וואס ארבעטן; אויך באטייליגן זיך ביי די שיעורים אינגעלייט וואס ווילן הערן אביסל חיזוק אויף עבודת השם וכו'; די שיעורים זענען פאר ווער עס וויל קומען הערן.

איין טאג זענען ארויפקומען אין ישיבה צוויי אינגעלייט און איך האב זיי געגעבן שלום; זיי האבן מיר געפרעגט צי זיי קענען קומען צום שיעור וואס איך געב פאר די בחורים, זאג איך זיי: "אודאי קענט איר קומען, יעדער קען קומען צו די שיעורים", זאגט מיר איינער פון זיי אין אידיש, אויפן צווייטן, וואס קען נישט קיין אידיש: "ער ארבעט פאר די מידיע און ער וויל רעדן מיט אייך", זאג איך אים: "זייט מיר מוחל אבער איך רעד נישט צו קיין שום מידיע", זאגן זיי מיר: "בסדר, דעמאלט וועלן מיר קומען הערן די שיעור, און אליין באשרייבן וואס מיר זעהן".

למעשה, איין טאג אינמיטן שיעור קומען אריין א גאנצע חברה מיט גרויסע מייקס, גרויסע קעמרעס און גרויסע ווידיאו מאשינען, עס איר מיר פשוט שלעכט געווארן, אבער איך האב ממשיך געווען מיט די שיעור און מיט די ניגונים אזוי ווי יעדן טאג. נאכן שיעור קומט דער אינגערמאן צו צו מיר זאגענדיג אז ער האט זייער הנאה געהאט, ער וויל נאר מאכן א בילד מיט מיר. נאכדעם זאגט ער מיר אז ער וויל מיר פרעגן א שאלה; איך האב נאך נישט געכאפט וואס דא גייט פאר, איך האב נישט געכאפט אז איך ווער אפגעכאפט און יעדעס ווארט וואס איך רעד ווערט רעקארדירט, ביז איינער האט מיר געזאגט שטילערהייט אין די אויער: "ראש ישיבה, געבט זיך אכטונג, ווייל מען כאפט אייך אפ יעדעס ווארט וכו'".

ווען איך בין אהיים פון ישיבה און זיך מתבודד געווען מיין גאנצן טאג מיטן אייבערשטן, האב איך ערשט געכאפט וואס דא איז געשען וכו'; איך האב זייער געבעטן דעם אייבערשטן אז עס זאל נישט ארויסקומען פון דעם א חילול השם, איך האב פארציילט פארן אייבערשטן די גאנצע מעשה בפרטי פרטיות, אז איך האב נישט געוואלט רעדן מיט אים, און בשעת מעשה האב איך נישט געכאפט וואס זיי ווילן פון מיר, איך בין דא פשוט געפאלן א קרבן פאר זיי; איך האב זייער אסאך געבעטן דעם אייבערשטן אז זיי זאלן נישט נעמען מיינע ווערטער צו שטעכן ערליכע אידן. דאס אלץ שרייב איך אייך פשוט אלץ (במדבר לב, א): "וִהְיִיתֶם נְקִיִּם מֵה' וּמִיִּשְׂרָאֵל".

דער אייבערשטער זאל העלפן אז עס זאל נישט ארויסקומען קיין מכשול דורך אונז, עס זאל נאר גרויס ווערן דעם אייבערשטנס נאמען אויף די גאנצע וועלט, אלע זאלן תשובה טון, און זיך צוריק קערן צום אייבערשטן.

...

~~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

א גרויסן יישר כח פאר אלע שיינע שיעורים וואס איך הער פון אייך, דאס געבט מיר אסאך חיזוק און עצות אין לעבן.

ספעציעל האב איך גאר שטארק הנאה געהאט פון די שיעור פון דינסטאג שמות, ווען איר האט מחזק געווען און גאר שטארק גערעדט איבער די גרויסקייט און וויכטיגקייט פון כיבוד אב ואם. הלואי ווען איר קענט רעדן נאך מער פון דעם ענין, ווייל איך קען נוצן אסאך חיזוק אויף דעם.

א גרויסן יישר כח.

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - ערב שבת קודש פרשת שמות, י״ח טבת, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ... תחי׳

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

די גרעסטע מצוה איז כיבוד אב ואם; מיט דעם וואס איר העלפט אין שטוב אייערע עלטערן קויפט איר זיך איין עולם הבא. אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (פאה א, א): ״אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאָדָם אוֹכֵל פֵּירוֹתֵיהֶן בָּעוֹלָם הַזֶּה, וְהַקֶּרֶן קַיֶּמֶת לוֹ לָעוֹלָם הַבָּא: כִּיבּוּד אָב וָאֵם וְכוּ׳״; דער אייבערשטער באצאלט שכר פאר די מצוה פון כיבוד אב ואם סיי אויף דער וועלט און סיי אויף יענע וועלט, און דאס וועט אייך צוריקומען ביי אייערע קינדער; ווייל אזוי ווי מען פירט זיך מיט די עלטערן אזוי וועלן זיינע אייגענע קינדער זיך פירן מיט אים.

איר שרייבט מיר אז איר האט זיך מחי׳ געווען מיט די דרשה וואס איך האב געגעבן פאר די בחורים ג׳ שמות וועגן כיבוד אב ואם; ווייל איך אייך דערציילן א מעשה וואס איך האב געהאט. איר ווייסט דאך אז פרעמדע מענטשן קומען ארויף צו די שיעורים; נעכטן איז געזיצן ביים שיעור א איד מיט א ווייסע בארד, במשך דעם גאנצן שיעור איז ער געזיצן מיט זיין קאפ איינגעבויגן אויף אראפ, און איך האב נישט געוואוסט צי ער
~~~~~~~~~~~

הערט בכלל אויס דעם שיעור. נאכן שיעור קומט ער צו צו מיר מיט טרערן אין די אויגן און פרעגט מיר: "וואס זאל איך טון אז איך האב מצער געווען מיינע עלטערן זייער גאנץ לעבן, נישט סתם מצער געווען נאר זיי אויפגעגעסן דאס געזונט?!" איך האב אים גארנישט געענטפערט, אבער איך האב געזען מיט די אויגן וואס מוהרא"ש זאגט: "ווי אזוי מען פירט זיך צו די עלטערן, אזוי וועלן זיך די קינדער פירן צו דיר"; דער איד איז היינט איינער אליין, זיינע קינדער ווילן נישט וויסן פון אים, זיין ווייב האט אים אויך איבערגעלאזט - א גאנצע מעשה באריכות; נעכטן האב איך באקומען א תירוץ אויף מיין קשיא וואס איך האב שוין יארן אויף דעם איד. איך פלעג זיך וואונדערן: 'וואס האט דער מענטש חוטא געווען, אז עס לויפן אים נאך די נישט גוטע?!' נאך דעם שיעור פון כיבוד אב ואם האט ער אליינס מיר דאס פארענטפערט.

דער רמב"ם זאגט (פרק ה' מהלכות ממרים, הלכה טו): "איינער וואס פארשעמט זיין טאטע אדער מאמע, אפילו בלויז מיט ווערטער, און אפילו נאר דורך ווינקען, איז ער פארשאלטן פונעם אייבערשטן, אזוי ווי עס שטייט (דברים כז, טז): "אָרוּר מַקְלֶה אָבִיו וְאִמּוֹ", פארשאלטן זאל זיין דער וואס פארשעמט זיין טאטע אדער מאמע, אפילו איינער איז מבזה זיינע עלטערן נאר ברמיזה"; נאך ווערט געברענגט אין ספר חרדים (פרק ט, סימן לה): "אפילו איינער לאכט אפ פון זיינע עלטערן ביי זיך אין הארץ, איז ער שוין אויך בכלל 'אָרוּר מַקְלֶה אָבִיו וְאִמּוֹ'".

עס שטייט אין די תורה (ויקרא א, ב): "אָדָם כִּי יַקְרִיב מִכֶּם קָרְבָּן"; מוהרא"ש זאגט אז "מִכֶּ"ם" איז די ראשי תיבות מִ'דָּה כְּ'נֶגֶד מִ'דָּה. די וועלט איז נישט הפקר, נאר ווי אזוי א מענטש פירט זיך צו זיינע עלטערן וועט ער צוריק באקומען פון זיינע קינדער מיט פראצענט.

נאכדעם וואס דער איד האט מיר דאס פארציילט האב איך פארשטאנען פארוואס ער איז געזיצן א גאנצן שיעור מיטן קאפ אראפ; ער האט די ערשטע מאל אין לעבן געהערט א תירוץ פארוואס זיינע קינדער ווילן נישט רעדן צו אים, עס איז אים פארענטפערט געווארן פארוואס ער איז אזוי פארוואגעלט השם ישמרינו.

דערפאר זאלט איר וויסן אז אשרי חלקך אז איר זענט מכבד אייערע עלטערן און איר העלפט אין שטוב; אין דעם זכות וועט איר זוכה זיין צו עסן די שכר אויף דער וועלט און אויף יענע וועלט.

...